CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 455-456 / mai 2022

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Luptați și veți învinge!

T. Shevchenko

OLIMPIADA DE LIMBA ŞI LITERATURA UCRAINEANĂ

ETAPA NAŢIONALĂ

– ediţia a XXVIII-a –

Timişoara, 27-30 aprilie 2022

La finalul lunii aprilie, Timişoara a fost gazda etapei naționale a Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană. Timp de patru zile, 50 de elevi din clasele V-XII, care au obținut rezultate remarcabile la etapa județeană a concursului național, şi 20 de profesori au avut parte nu doar de emoții la susținerea probelor scrise, ci şi de o experiență de neuitat.

Deschiderea festivă a celei de a XXVIII-a ediții s-a desfăşurat la Filarmonica Banatului şi a debutat cu un moment de reculegere în memoria victimelor războiului din Ucraina.

Evenimentul s-a bucurat de prezența oficialităților locale şi județene care au salutat inițiativa organizării olimpiadei în urbea noastră şi implicarea admirabilă a Filialei Timiş a Uniunii Ucrainenilor din România.

„În actualul context al războiului din țara vecină, România şi-a arătat susținerea deplină față de Ucraina, iar tinerii ucraineni au venit la Timişoara pentru a da tot ce-i mai bun, în spiritul competiției de un asemenea nivel. Pe de-o parte, este un mesaj de bucurie, iar, pe de altă parte, unul de solidaritate cu poporul ucrainean atât de încercat în aceste clipe. M-am bucurat să observ implicarea şi sprijinul pe care le-au oferit Uniunea Ucrainenilor din România în cazul refugiaților din calea războiului în ultimele două luni de zile, dar şi în organizarea Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană”, a declarat subprefectul județului Timiş, Sorin Ionescu.

(Continuare la pagina 8)

Mihaela BUMBUC

Din sumar:

- **Din agenda deputatului UUR** ➤ pag. 2
- **Cronica activității UUR** ➤ pag. 4, 5
- **Festivalul „Banat pentru Ucraina”** ➤ pag. 6
- **Solidariatea – semn al umanismului** ➤ pag. 6, 13
- **Tradiția se păstrează** ➤ pag. 7
- **În Bucovina, răsună glasul lui Dumnezeu** ➤ pag. 10
- **Din dragoste pentru copii** ➤ pag. 10
- **Viața își urmează cursul...** ➤ pag. 12
- **Războiul din perspectiva voluntarului** ➤ pag. 13
- **Dorul nestins față de cei dragi** ➤ pag. 15
- **Între Înviere şi Înălțare** ➤ pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Liceul Pedagogic „Taras Şevcenko” din Sighetu Marmației, județul Maramureş, singura instituție în care tinerii ucraineni din țara noastră pot studia în limba ucraineană şi care răspunde nevoilor a sute de elevi atât din județul Maramureş, cât şi din județele învecinate, are nevoie urgentă de intervenții pentru reabilitare.

Însă, deşi proiectele de reabilitare sunt pregătite, ele nu pot fi demarate din cauza situației juridice neclare. Pentru remedierea acestei situații, până în prezent, doar Primăria Municipiului Sighetu Marmației a pus la dispoziție actele necesare, IŞJ Maramureş împreună cu Clubul Sportiv Şcolar Sighetu Marmației nefăcând încă acest lucru, cu toate că au avut termen „până cel târziu la data de 12 octombrie 2021”.

Soluționarea imediată a problemei şi demararea reabilitării clădirii sunt cu atât mai importante, cu cât tinerii ucraineni refugiați în România din calea războiului din Ucraina pot alege ca opțiune de continuare a studiilor Liceul Pedagogic „Taras Şevcenko” din Sighetu Marmației.

Având în vedere interesul sporit manifestat de ministrul Educației față de soluționarea problemelor educaționale cu care se confruntă elevii care aparțin minorităților naționale, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi i-a adresat rugămintea de a-i comunica stadiul soluționării situației juridice a singurului liceu cu predare în limba ucraineană din România.

* * *

În cadrul unei întrebări scrise, adresate în ianuarie a.c. Ministerului Culturii, Nicolae Miroslav Petrețchi a sesizat situația cu care se confruntă comuna Remeți, județul Maramureş, cu populație majoritar ucraineană, care nu îşi poate finaliza Planul Urbanistic General din cauza unei erori în baza de date a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice – secțiunea urbanism şi zone protejate.

Deşi au trecut trei luni de la termenul limită de răspuns la întrebarea scrisă menționată, nu am primit niciun răspuns legat de problema cu care se confruntă această comună. Respectiv, după mai bine de 9 luni de la depunerea documentației inițiale, primăria Remeți nu a primit niciun răspuns, iar documentația referitoare la Planul Urbanistic General este blocată din cauza ignoranței reprezentanților Ministerului Culturii, fapt ce împiedică accesarea sau implementarea de proiecte menite să crească bunăstarea etnicilor ucraineni din comună.

În consecință, reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a fost nevoit să se adreseze Prim-ministrului Nicolae Ionel Ciucă, cu rugămintea de a dispune remedierea de urgență a acestei situații şi de a-i comunica motivele pentru care Ministerul Culturii nu a răspuns la întrebarea scrisă, formulată la începutul anului, precum şi măsurile întreprinse la nivelul Guvernului pentru ca astfel de situații să nu se mai repete.

* * *

Deşi programele destinate dezvoltării locale şi regionale finanțate de către Guvern au reprezentat un real succes, există încă anumite lacune în ceea ce priveşte comunicare şi/sau transparența în procesul de evaluare şi aprobare a unor proiecte.

Într-o astfel de situație, se află şi comuna Izvoarele Sucevei, județul Suceava, comună în care majoritatea cetățenilor sunt de etnie ucraineană, şi care, în luna noiembrie 2020, a depus spre finanțare la C.N.I. proiectul „Construire şi dotare anexă socială şi clopotnița în localitatea

Izvoarele Sucevei, comuna Izvoarele Sucevei, județul Suceava”.

Ulterior a fost înştiințată de C.N.I. că proiectul a fost trecut în lista de sinteză a subprogramului „Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor”, fără alte explicații. Iar, odată inclus în lista de sinteză, există şanse mari ca acest proiect, la fel ca multe altele, să rămână blocat.

Prin urmare, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a solicitat ministrului Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Administrației să-i comunice motivele care au stat la baza acestei decizii, în speranța că acest proiect nu va avea soarta multor altora, blocate pe lista de sinteză.

* * *

Recent, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a fost sesizat de către autoritățile locale din Moldova-Sulița, județul Suceava, comună în care populația majoritară o reprezintă etnicii ucraineni, care i-au comunicat că, deşi de la data depunerii spre finanțare a două proiecte prin programul național de investiții a trecut aproximativ un an, autoritățile locale nu cunosc stadiul evaluării acestor proiecte.

Concret, este vorba despre proiectul „Modernizare infrastructură rutieră în comuna Moldova-Sulița, județul Suceava”, respectiv „Modernizare drum comunal pârâul Suliței din satul Moldova-Sulița, comuna Moldova-Sulița, județul Suceava”, ambele depuse în 2021.

Cele două proiecte sunt vitale pentru comunitatea etnicilor ucraineni din această zonă a țării, iar de reabilitarea respectivelor drumuri depinde atât întregul circuit socio-economic, cât şi capacitatea de atragere de investiții, care să contribuie la dezvoltarea întregii regiuni.

Prin urmare, Nicolae Miroslav Petrețchi a solicitat ministrului Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Administrației informații privind stadiul celor două proiecte menționate.

DECLARAȚII POLITICE ÎN CAMERA DEPUTAȚILOR

În şedința de marți, 12 aprilie, Nicolae Miroslav Petrețchi a dorit să sublinieze, de la tribuna Camerei Deputaților, că, pe lângă evenimentele care au loc la granița României, în această perioadă, se desfăşoară un alt eveniment extrem de important atât în plan intern, cât şi în cel extern – Recensământul Populației şi Locuințelor, care are un rol crucial în elaborarea politicilor publice naționale şi locale.

„România, a declarat parlamentarul, după cum bine ştim, reprezintă un model de bune practici, mai ales atunci când vine vorba despre promovarea şi conservarea identității lingvistice, etnice, culturale şi religioase, drept urmare, recenzarea populației din acest an contribuie, inclusiv, la consolidarea unei imagini în ceea ce priveşte minoritățile etnice din țara noastră”.

„Identitatea etnică şi lingvistică sunt elemente fără de care o comunitate nu ar putea fi definită, iar pentru noi, persoanele aparținând minorităților naționale, recensământul populației reprezintă un eveniment definitoriu al acestui deceniu, rezultatul căruia va influența felul în care o să reuşim să ne conservăm exercitarea drepturilor specifice minorităților naționale, prevăzute în Legea fundamentală, indicând inclusiv direcția în care trebuie să ne orientăm activitățile”, a mai spus preşedintele UUR.

Nicolae Miroslav Petrețchi a afirmat, de asemenea, că „tocmai din acest motiv, indiferent de etnie, religie, culoare politică, regiune geografică, trebuie să conştientizăm faptul că rezultatul recensământului populației nu constă doar în numărul de chestionare completate, calitatea informațiilor introduse ori viteza cu care este completat un formular”, subliniind că, important este ca în urma acestui proces complex, imaginea de ansamblu să fie una reală şi transparentă, în care fiecare persoană să aibă posibilitatea de a răspunde sincer şi corect la toate întrebările din formular, inclusiv la cele legate de religie sau apartenența etnică”.

„În ciuda aparențelor, diferențele au capacitate de a ne uni, iar asumarea identității ne conferă nouă, ca indivizi, dar şi ca societate, posibilitatea de a trăi într-o armonie multietnică, aceasta putând servi ca model pentru întreaga regiune, şi nu numai”, a declarat reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României.

* * *

Începând cu anul 2005, România marchează, la data de 2 mai, Ziua Națională a Tineretului. Cu această ocazie, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a subliniat, de la tribuna Camerei Deputaților, că Ziua Națională a Tineretului din România poate reprezenta şi un moment de reflexie asupra nevoilor celor aproximativ 5,5 milioane de tineri din țara noastră, asupra modului în care ei încearcă să-şi croiască un viitor în țara noastră, precum şi asupra felului în care aleşii poporului îi pot susține.

Parlamentarul a declarat că „din păcate, încă suntem martorii modului deficitar în care, în unele sectoare, înțelegem să actualizăm reglementările care au drept scop sprijinirea şi motivarea tinerilor în formarea lor educațională sau profesională”. „Un punct aparte, la care cu siguranță trebuie să reflectăm, îl reprezintă şi modul în care înțelegem să promovăm şi să susținem tinerii performanți, iar concursurile naționale care s-au desfăşurat săptămânile trecute ne-au demonstrat, din nou, dacă mai era nevoie, că inacțiunea nu reprezintă o soluție”, a spus reprezentantul ucrainenilor în Parlament.

„Pentru noi, etnicii ucraineni din România, tinerii reprezintă viitorul, aceştia fiind cei care preiau şi transmit generațiilor viitoare moştenirea sacrală a unui popor, cu toate acestea, rămâne întrebarea: cum ar fi decurs cea de-a XXVIII-a ediție a Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană fără susținerea Uniunii Ucrainenilor din România, care a asigurat asistență în organizarea evenimentului, cazare, masă, transport, precum şi premii decente?”, a întrebat retoric Nicolae Miroslav Petrețchi.

„Prin urmare, a concluzionat parlamentarul, problemele cu care se confruntă tinerii trebuie să ne preocupe pe toți, împreună trebuie să facilităm crearea şi implementarea de noi politici, îndreptate către nevoile reale ale tinerilor din România, indiferent de etnie, religie sau de regiunea în care se află aceştia”.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

Preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat pentru data de 14.04.2022, în municipiul Bucureşti, şedinţa ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, atât preşedintele UUR, cât şi preşedinţii filialelor au prezentat situaţia din Ucraina, ca urmare a invaziei Federaţiei Ruse, precum şi activitatea în ceea ce priveşte acordarea de ajutoare umanitare şi ajutorarea refugiaţilor – aproximativ 3.500 tone de ajutoare trimise, peste 200 de convoaie, consiliere psihologică, parteneriate cu diverse instituţii publice, private şi altele.

A urmat prezentarea de către preşedinţii filialelor UUR a situaţiei centralizate a persoanelor autorecenzate până în prezent, precum şi stadiul informării membrilor comunităţii cu privire la

recensământul populaţiei, prezentare care a fost detaliată pe fiecare localitate în parte, precum şi modalitatea de desfăşurare a următoarei etape a recensământului.

De asemenea, în cadrul şedinţei a fost analizată situaţia învăţământului în limba maternă, respectiv problemele întâmpinate în anul şcolar 2021-2022, cu reprezentanţii minorităţii ucrainene din cadrul instituţiilor de învăţământ, şi nu numai, precum şi stadiul privind organizarea etapei naţionale a Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană: locaţia evenimentului, cazarea elevilor participanţi, premiile oferite câştigătorilor, situaţia invitaţilor speciali şi altele.

În continuarea lucrărilor, compartimentele resurse umane şi contabilitate au prezentat informări referitoare la situaţia financiar-contabilă pentru luna martie 2022 şi rezultatele reieşite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor de specialitate ale UUR, cât şi din verificarea deconturilor transmise de preşedinţii de filiale.

Şedinţa de lucru a continuat cu prezentarea şi aprobarea devizelor estimative pentru acţiunile planificate a se desfăşura în luna mai 2022, care, în principal, s-au referit la organizarea şi desfăşurarea unor acţiuni specifice, şi anume: „Vizita la muzeul Dumbrava Sibiului”, „Ziua Iei Ucrainene”, „335 ani de la alegerea ca hatman al Ucrainei a lui Ivan Mazepa”, „Ziua Internaţională a Monumentelor, a Cărţii şi a Dreptului de Autor”, „Obiceiuri pastorale de primăvară la ucraineni – Mira la Huţuli”, „Cinstirea veteranilor de război”, „Concert de cântece religioase la ucraineni“, „Concurs naţional «Istoria şi tradiţiile ucrainenilor»”, „Tradiţii şi continuitate la ucraineni – Festivalul bujorilor” – ediţia a III-a etc. Toate devizele prezentate de filiale şi de comisiile de specialitate au fost aprobate, iar acolo unde sumele solicitate au fost mai mari decât cele prevăzute în planul anual de cheltuieli, acestea au fost suplimentate.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea de către preşedintele UUR a referatelor de necesitate pentru luna mai 2022. Prin acestea, filialele şi comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfăşurarea şedinţelor de Comitet şi participarea la şedinţele Consiliului UUR, cheltuieli gospodăreşti, achiziţia de obiecte de uz casnic şi gospodăresc, achiziţia de materiale consumabile şi combustibil, achiziţionarea de autoturisme, achiziţionarea de alimente pentru oferirea de pachete cu mâncare şi apă pentru refugiaţii ucraineni din vamă, cazare, transport şi masă pentru participanţii la etapa naţională a Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană, achiziţionarea de instrumente muzicale, reparaţii şi/sau renovare sedii, achiziţionarea din fonduri proprii de pachete pentru familiile cu copii nevoiaşi, cu ocazia Sărbătorilor Pascale, oferirea de premii pentru elevii participanţi la Olimpiada de Limba şi Literatura Ucraineană – etapa judeţeană, retipărirea de caiete de lucru pentru clasa I şi a Ghidului de conversaţie român-ucrainean. În urma dezbaterilor, au fost aprobate toate referatele.

A urmat, ca punct distinct pe ordinea de zi, analizarea propunerilor editoriale pentru trimestrul al II-lea pe anul 2022 şi a celorlalte sugestii ale Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărţi şi mass-media, în cadrul căruia, domnul preşedinte al comisiei a prezentat volumele aprobate pentru tipărire, respectiv „Sărbătoarea” («Вором моро ворога»), autor Corneliu Irod, „Scrisoare din Africa. Kociovykolandia”, autor Mihai Traista şi „Cursul de limba română pentru vorbitorii de limbă ucraineană” (Nivelul A1-A2), autor Natalia Burduja.

Potrivit bunelor practici statornicite în activitatea conducerii UUR, dl preşedinte a expus, în sinteză, activităţile desfăşurate în calitate de deputat, problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material care va fi publicat în periodicele UUR.

Spre sfârşitul lucrărilor şedinţei, au fost analizate şi dezbătute diverse probleme organizatorice privind desfăşurarea activităţii Uniunii Ucrainenilor din România.

La încheierea şedinţei, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele şi măsurile analizate şi aprobate, acestea fiind semnate de toţi membrii Radei.

Următoarea şedinţă de lucru a Consiliului va avea loc la o dată şi într-o locaţie care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

TVR ŞI UUR ORGANIZEAZĂ LECŢII DE LIMBA ROMÂNĂ PENTRU REFUGIAŢI

În parteneriat cu Uniunea Ucrainenilor din România, începând cu 6 mai, în fiecare vineri, spaţiul alocat emisiunii „Teleşcoala” va fi dedicat lecţiilor de limba română pentru refugiaţii ucraineni. Materialul didactic va fi prezentat de către două profesoare vorbitoare de limba ucraineană.

Lecţiile vor fi difuzate pe postul TVR 2, limba română fiind tratată ca limbă străină pentru ucrainenii aflaţi pe teritoriul ţării noastre. Instituţia

arată că a luat această decizie în condiţiile în care, de la declanşarea războiului, peste 30.000 de copii ucraineni au intrat şi au rămas în România.

Intitulat „Limba română pentru ucraineni”, cursul este nivel A1 (elementar), iar profesorii Larisa Petreţchi şi Loredana Luşcan se vor adresa, în paralel, atât în limba română, cât şi în ucraineană. Cuvintele simple şi expresiile uzuale vor fi baza primelor lecţii, apoi, treptat, vor fi introduse şi noţiuni elementare de gramatică. Vor fi difuzate două lecţii pe săptămână, vinerea, de la ora 9:00 şi 9:30, cu reluare de la ora 15:00 şi 15:30.

Una dintre profesoarele care va prezenta aceste lecţii, Loredana Luşcan, a declarat: „Am văzut în zona noastră copii ucraineni care se integrează greu, necunoscând limba română. Aşa că, am decis să le dăm o mână de ajutor, ca să înveţe, pentru început, limba română primul nivel. Lucrez într-o şcoală în care copiii studiază limba ucraineană ca limbă maternă şi avem şi clase cu predare bilingvă. Sunt două: una de gimnaziu şi una de învăţământ primar. Toate disciplinele sunt predate în limba ucraineană. E un avantaj pentru cei care vin din Ucraina să se înscrie în astfel de şcoli, unde sunt copii de etnie ucraineană, pentru că vor socializa mult mai bine şi se vor integra mai repede”.

Cursurile „Teleşcoala” pot fi urmărite şi online, live sau înregistrate pe următoarele canale: TVR+, canalul de YouTube al TVR, pagina de facebook „Telescoala” sau pe site-ul tvr.ro.

Cronica activităţii UUR

Uniunea Ucrainenilor din România a fost implicată în sprijinirea persoanelor strămutate în interiorul Ucrainei şi a refugiaţilor ucraineni ajunşi pe teritoriul României, iar întregul ajutor a fost asigurat pro bono de către membrii UUR:

I. Cazare, hrană, transport:

– punerea la dispoziţie a sediilor filialelor UUR, pentru cazarea refugiaţilor, cărora li s-au asigurat: alimente necesare, căldură, apă caldă, internet, consiliere psihologică sau medicală, transport intern şi extern, asistenţă medicală, integrare socială, asistenţă în căutarea unui loc de muncă şi în formarea profesională, activităţi culturale şi educaţionale pentru adulţi şi copii (peste 1.000 persoane cazate);

– cazarea, cu sprijinul voluntarilor şi al ONG-urilor, a refugiaţilor ucraineni la numeroase pensiuni, hoteluri, cămine studenţeşti sau la persoane fizice;

– sprijinirea refugiaţilor din Ucraina, prin punerea la dispoziţie a microbuzelor şi a autoturismelor aflate în dotarea filialelor, pentru transportul acestora către aeroporturi, gări, ambasade şi alte destinaţii;

– sprijinirea în procurarea de bilete CFR, bilete de avion sau pentru autocar, unele dintre acestea fiind achiziţionate din fondul de donaţii deschis pentru refugiaţi de UUR;

– asigurarea transportului spre Europa a peste 1.000 de refugiaţi;

– asistenţa privind transportul unui număr de 1.000 de copii orfani din Ucraina spre Turcia.

II. Traduceri:

– traducerea a fost asigurată de traducători autorizaţi şi de alţi membri ai UUR;

– peste 1000 de membri ai UUR au acordat servicii gratuite de traducere şi interpretariat în/din limba ucraineană la toate punctele vamale;

– servicii gratuite de traducere şi interpretariat în/din limba ucraineană au fost acordate la spitale, în clinici medicale şi pentru multe alte instituţii de stat şi private;

III. Ajutoare umanitare:

– peste 200 de convoaie, formate din TIR-uri, camioane şi autoutilitare, cu ajutoare umanitare, colectate la sediile Uniunii Ucrainenilor din România, organizate de UUR, au ajuns în Ucraina;

– peste 3.500 de tone de ajutoare umanitare (produse alimentare, produse de igienă, produse de curăţenie, haine, jucării, medicamente, generatoare, saci de dormit, saltele etc.), destinate cetăţenilor ucraineni afectaţi de război, au fost transportate şi predate reprezentanţilor autorităţilor locale din diferite regiuni ale Ucrainei;

– la solicitarea Universităţii Naţionale din Ujhorod din Ucraina, au fost trimise 2 autoutilitare cu ajutoare umanitare şi alocată suma de 3.000 de lei, în vederea achiziţionării de produse de curăţenie pentru cei peste 2.000 de refugiaţi care locuiesc în căminele studenţeşti ale universităţii;

– au fost achiziţionate pentru Cernăuţi, la solicitarea Filialei Iaşi a UUR, produse de curăţenie;

– au fost organizate centre de donaţii la toate sediile UUR, unde s-au colectat alimente neperisabile, haine, medicamente, produse de igienă personală etc.

IV. Educaţie:

– sprijinirea elevilor înscrişi ca audienţi sau participanţi la activităţile extraşcolare;

– implicarea directorilor din şcolile în care se predă limba ucraineană, precum şi a celor din alte şcoli în campanii de strângerea de ajutoare umanitare;

– organizarea de cursuri de limba română şi de limba engleză;

– realizarea a 12 lecţii de limba română pentru refugiaţii ucraineni, în cadrul emisiunii „Teleşcoala”, de UUR în parteneriat cu Televiziunea Română, difuzate începând cu data de 6 mai 2022, în fiecare vineri dimineaţă, pe TVR 2.

V. Consiliere şi mediere:

– consiliere pentru cetăţenii ucraineni, implicaţi în accidente rutiere;

– punerea la dispoziţia Ambasadei Ucrainei a spaţiilor pentru asistenţă consulară;

– consiliere psihologică atât pentru copii, cât şi pentru părinţii acestora.

VI. Parteneriate şi colaborări:

– parteneriat cu Asociaţia Naţională pentru Protecţia Consumatorilor şi Promovarea Programelor şi Strategiilor din România – InfoCons;

– buna colaborare cu Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane, privind protejarea, sprijinirea şi consolidarea capacităţii de acţiune a victimelor, cu un accent special pe femei şi copii;

– colaborări cu: spitale judeţene, Poliţia rutieră, Poliţia de frontieră, primării, inspectorate şcolare judeţene, Crucea Roşie, ISU, Ambasada Ucrainei, consilii judeţene, prefecturi, Jandarmeria, DGASPC, ONG-uri şi asociaţii, mitropolii, Vicariatul Ortodox-Ucrainean, alte confesiuni religioase, restaurante, universităţi;

– parteneriat cu Televiziunea Română;

– parteneriat cu Radio România Internaţional – difuzarea de buletine de ştiri cu informaţii utile şi de interes pentru refugiaţi, produse de RRI pentru posturile locale Radio Constanţa, Radio Iaşi, Radio Sighet şi Radio Chişinău;

– parteneriat cu lanţul de magazine „Profi”, prin care se asigură hrana şi echipamentul pentru o echipă de fotbal din Ucraina;

– proiectul „Timişoara pentru Ucraina”, organizat de UUR Timiş – Primăria Timişoarei – Voluntari – ONG-urile locale;

– colaborări cu centre pentru refugiaţi;

– colaborare cu Academia Artei Înfrumuseţării – Sandria, care oferă două cursuri gratuite de Instructor Preparator Formare, cu diplomă acreditată de Ministerul Educaţiei;

– colaborare cu Asociaţia Practicienilor şi Specialiştilor în Economia Socială, privind activităţi educaţionale în limba engleză pentru copii din Ucraina şi pentru etnici ucraineni;

– cursuri de limba română, patru ore/săptămână, cu profesor, în vederea specializării în limbile ucraineană şi română, cu masă caldă.

VII. Activităţi:

– acţiuni recreative alături de tineretul UUR;

– vizite la muzee;

– activităţi sportive;

– acţiuni culturale;

– spectacol umanitar „România – Ucraina «Buna Vestire»”, organizat în parteneriat cu Consiliul Judeţean Satu Mare;

– cadouri de Paşte pentru copiii refugiaţi;

– întâlniri culturale cu ucrainenii refugiaţi pe teritoriul României;

– spectacol cu strângere de fonduri – „Banat pentru Ucraina” –, desfăşurat în Parcul Rozelor din Timişoara, la 29 aprilie 2022;

– acţiunea cultural-educativă „Creatori de artă ucraineni”, desfăşurată la Casa Ucraineană de la Muzeul Satului Bănăţean din Timişoara;

– participarea membrilor Uniunii Ucrainenilor din România împreună cu Asociaţia „21 Decembrie 1989” şi alte asociaţii la mai multe proteste faţă de războiul declanşat de Federaţia Rusă în Ucraina;

– organizarea în faţa Ambasadei Rusiei la Bucureşti a protestului intitulat „Susţinem libertatea şi democraţia în Ucraina!”;

– participarea membrilor UUR Timiş la un miting pentru pace în Ucraina, organizat în parteneriat cu Liceul „Grigore Moisil”;

– participarea membrilor Uniunii Ucrainenilor din România împreună cu Consiliul Parohial al Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Timişoara la un miting, organizat, la data de 20 martie 2022, împotriva războiului din Ucraina.

VIII. Diverse:

Consiliul UUR a aprobat deschiderea unui fond, denumit „Pentru pacea în Ucraina şi solidaritate cu poporul ucrainean”, în vederea acordării de sprijin umanitar cetăţenilor ucraineni din zonele afectate de conflict:

RO69RNCB0209006157870001 – RON
RO42RNCB0209006157870002 – USD
RO60RNCB0185006157870005 – EURO,
la Banca Comercială Română (BCR), sector 1, Bucureşti.

***

Marţi, 5 aprilie, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, s-a deplasat împreună cu prim-vicepreşedinte UUR, Bogdan Moisei, la sediul Filialei Tulcea a UUR, unde a avut loc o întâlnire de lucru cu preşedinta respectivei filiale, Lucica Gherman, şi cu membrii Comitetului filialei, cu preşedinţii de organizaţii locale şi cu membri ai acestora.

În cadrul întâlnirii, s-au dezbătut deficienţele semnalate în procesul de derulare a recensământului populaţiei şi al locuinţelor, precum şi continuarea campaniei de conştientizare a importanţei autorecenzării în cadrul comunităţii ucrainene din

România. A fost subliniată importanţa declarării apartenenţei etnice, de care depinde, în mare măsură, aplicarea politicilor naţionale şi europene în domeniile cultural, artistic, educaţional, social, editorial, administrativ etc.

Totodată, preşedintele UUR a precizat faptul că naţionalitatea este printre puţinele criterii care nu pot fi preluate din alte surse, recensământul fiind pilonul principal în menţinerea şi afirmarea identităţii lingvistice, culturale şi spirituale a etnicilor ucraineni din România.

***

Vineri, 8 aprilie 2022, Comitetul Filialei Bucureşti a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat un eveniment cultural dedicat scriitorului Mykola Kostomarov, la care au participat membrii şi membrii simpatizanţi ai filialei.

În deschiderea evenimentului, preşedintele Filialei Bucureşti a UUR, Mihai Traista, a prezentat salutul preşedintelui Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, şi, pe scurt, viaţa şi opera omului de cultură ucrainean Mykola Kostomarov.

În continuare, doamna avocat Cecilia Maran a prezentat o comunicare despre contribuţia lui Mykola Kostomarov la renaşterea identităţii şi a statalităţii ucrainene. Evenimentul s-a încheiat cu un recital de muzică folk, susţinut de poetul şi folkistul Traian Chiricuţă, care a scris versuri despre durerea prin care trece poporul ucrainean.

(Continuare la pagina 5)

Cronica activităţii UUR

(Urmare de la pagina 4)

Sâmbătă, 9 aprilie 2022, începând cu ora 18, membrii Uniunii Ucrainenilor din România au participat, împreună cu Asociaţia „21 Decembrie 1989”, la o manifestaţie autorizată, desfaşurată în faţa Ambasadei Federaţiei Ruse din Bucureşti, împotriva războiului din Ucraina.

Participanţii la manifestaţie sunt oameni conştienţi de situaţia extremă în care se află poporul ucrainean, din cauza invaziei militare ordonate de regimul lui Vladimir Putin, şi care înţeleg că scopul acesteia vizează dezmembrarea Ucrainei, suprimarea independenţei sale statale şi divizarea Europei.

***

Duminică, 10 aprilie 2022, Filiala Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat un medalion literar pentru a marca „208 ani de la naşterea poetului Taras Şevcenko”, la care au participat atât membrii şi membrii simpatizanţi ai filialei, cât şi refugiaţi ucraineni ajunşi la Tulcea.

Cu această ocazie, au fost depuse flori la monumentul lui Taras Şevcenko din Rotonda personalităţilor, situată în centrul oraşului Tulcea.

De asemenea, Teatrul „Jean Bart” din Tulcea a găzduit un recital de poezie şi muzică. Participanţii au recitat din opera lui Taras Şevcenko, iar grupurile vocale ale organizaţiilor din Sfântu Gheorghe, Letea, Chilia Veche, Sulina, Pardina, Caraorman, Murighiol, Crişan, Tulcea au interpretat cântece pe versurile marelui poet.

***

Comisia pentru probleme de cultură a Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), împreună cu Filiala Caraş Severin a UUR, a organizat, sâmbătă 16 aprilie, la Caransebeş, un eveniment dedicat cunoscutului compozitor, prozator, publicist, om de cultură, profesor, Ivan Liber, care, anul acesta, în ziua de 5 februarie, a împlinit frumoasa vârstă de 90 de ani.

La eveniment, alături de membrii Filialei Caraş Severin a UUR şi ai corului „Zelena lişcena” („Alunul Verde”), de familia compozitorului, de prieteni şi de apropiaţi, au participat şi membrii Consiliului UUR: Secretarul general şi preşedintele Filialei UUR Satu Mare, Irina Liuba Horvat, trezorierul UUR, Vasile Buciuta, preşedintele Filialei UUR Arad, Gavrilă Micolaiciuc, şi preşedintele Comisiei pentru probleme de cultură, Mihai Traista.

După deschiderea evenimentului de către domnul inginer Daniel Basaraba, au luat cuvântul membrii Consiliului UUR, compozitorul Dumitru Jompan şi câţiva dintre prietenii sărbătoritului. Evenimentul s-a încheiat cu un moment muzical susţinut de corul „Zelena lişcena” şi dirijat chiar de compozitorul sărbătorit.

Ivan Liber s-a născut la 5 februarie 1932 într-o familie de ţărani din satul Ruscova, judeţul Maramureş. După ce a absolvit patru clase în satul natal, şi-a continuat studiile la gimnaziul din Ujhorod (între anii 1943 şi 1944). La sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, a studiat la Liceul Ucrainean din Sighetu Marmaţiei, după care a absolvit Conservatorul din Bucureşti, obţinând licenţa în compoziţie, dirijat şi muzică.

Pasiunea lui Ivan Liber pentru muzică i-a fost insuflată de profesorul său Myhailo Mytryniuk, originar din Basarabia, cel care a condus mai multe ansambluri artistice ucrainene din Maramureş.

După ce s-a mutat în satul Copăcele, în anul 1951, Ivan Liber a fondat acolo corul „Alunul verde”. Repertoriul corului a constat atât din cântece populare, cât şi din cântece ale compozitorilor ucraineni şi români. În acelaşi timp, la şcoala din localitate, a organizat un cor de elevi din clasele 5-8, la care au participat între 70 şi 120 de copii.

Împreună cu corul „Alunul Verde”, Ivan Liber a întreprins numeroase turnee în mai multe sate bănăţene, iar, în 1991, corul a cântat la Kula, Iugoslavia, unde se află o mare comunitate ucraineană. Tot în 1991, „Alunul Verde” a participat la Festivalul Culturii Ucrainene de la Svidnik, Slovacia, precum şi la festivalul internaţional ucrainean „Dolia” , desfăşurat la Cernăuţi.

De asemenea, Ivan Liber a înfiinţat corurile „Cervona Kalyna” şi „Holos Ukrainţiv” şi a dedicat mult timp culegerii de cântece populare din satele ucrainene din Banat, fiind şi autor a zeci de cântece pe versurile poeţilor ucraineni din România. Majoritatea pieselor sale au fost interpretate de corurile conduse de el.

***

Timişoara a găzduit faza naţională a Olimpiadei de Limbă şi Literatură Ucraineană, la care participă 50 de copii, elevi în clasele V-XII, care au obţinut rezultate remarcabile la etapa judeţeană a olimpiadei.

Deschiderea festivă a Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană – ediţia a XXVIII-a a avut loc la Filarmonica Banatului din Timişoara şi a debutat cu un moment de reculegere în memoria victimelor războiului din Ucraina.

Manifestarea s-a bucurat de prezenţa reprezentanţilor Uniunii Ucrainenilor din România, care, alături de autorităţile locale şi de cele judeţene, le-au urat mult succes atât concurenţilor, cât şi profesorilor însoţitori, veniţi din opt judeţe ale ţării.

La deschidere, au participat preşedintele UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, viceprimarul municipiului Timişoara, Cosmin Tabără, subprefectul judeţului Timiş, Sorin Ionescu, prim-vicepreşedinţii UUR Gheorghe Hleba şi Ilie Sauciuc, secretarul general al UUR, Liuba Horvat, vicepreşedinţii Ioan Herbil şi Gavrilă Miculaiciuc, preşedintele interimar al Filialei UUR Caraş-Severin, Daniel Basaraba, membru în Consiliul UUR, Ioan Recalo, inspectorul şcolar general adjunct din cadrul Inspectoratului Şcolar Timiş, Cosmin Hogea, inspector general adjunct al Inspectoratului Şcolar Timiş, Francisc Halasz, preşedintele Comisiei pentru tineret a UUR, Ciprian Luşcan, cadre didactice, membri ai Filialei UUR Timiş.

„Pentru minorităţile naţionale păstrarea limbii materne este un element fundamental al existenţei, de aceea depunem eforturi deosebite pentru a menţine şi a promova învăţământul în limba ucraineană”, a declarat preşedintele UUR, Nicolae Miroslav Petreţchi.

Uniunea Ucrainenilor din România a asigurat atât cazarea, masa şi transportul participanţilor, cât şi premii pentru toţi olimpicii (1.000 de lei pentru premiul I, 800 de lei pentru premiul II, 600 de lei pentru premiul III, 400 de lei pentru menţiune şi 200 de lei pentru participare).

Festivitatea a continuat cu un program artistic susţinut de ansamblurile artistice „Zoloti Druzi” din Timiş, grupul vocal „Nadiia” din Maramureş şi „Cervona Kalyna” din Bucovina.

***

UUR a organizat, sub sloganul „Ziua Ruşinii în Rusia!”, noi proteste împotriva războiului declanşat de regimul lui Putin împotriva Ucrainei. Acţiunile au fost organizate pe 7 şi 8 mai, în faţa Ambasadei Rusiei la Bucureşti, precum şi la Timişoara şi Lugoj.

FESTIVALUL „BANAT PENTRU UCRAINA”

A fost muzică, dans, ateliere de creație, standuri expoziționale, teatru de păpuși, comercianți stradali, activități sportive şi multă voie bună la prima ediție a Festivalului „Banat pentru Ucraina”. Manifestarea de strângere de fonduri, organizată în premieră în Parcul Rozelor din Timişoara, a reunit, în zilele de 29-30 aprilie, sub aceeaşi cupolă minorităţile bănățene şi ansamblurile artistice invitate din Bucovina, Maramureş şi Kiev.

La eveniment, au participat şi reprezentanții comunităților etnice, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din Romania, deputatul Ognean Crîstici, preşedintele Uniunii Sârbilor din România, Irina Liuba Horvat, secretar general UUR, Gheorghe Hleba, preşedintele UUR Timiş, Ciprian Luşcan, preşedintele Comisiei de tineret şi sport a UUR.

În deschidere, grupul „Kalynka” din Kiev, format din câțiva tinerii refugiați din Ucraina, coordonați de profesorul Gabriel Bilan, membru al Organizației locale Lugoj a UUR, au interpretat una dintre cele mai populare melodii ale momentului „Oi, u luzi cervona kalyna”. Cu toate că au fugit din calea nemilosului război şi au lăsat în urmă jumătate din familie şi patria natală, copiii s-au pregătit intens pentru acest eveniment caritabil şi chiar şi-au ajutat mamele în pregătirea a celor câteva sute de brioşe colorate în nuanțele drapelului ucrainean.

Al doilea ansamblu artistic care a uimit publicul prezent la spectacol şi a strâns ropote de aplauze a fost „Cervona Kalyna” din Bucovina. Acesta s-a înființat în anul 2011, denumirea de „Călina roşie” venind de la un simbol al Ucrainei şi semnificând casa părintească şi locurile natale. Cert este faptul că într-un timp relativ scurt, dansatorii au reuşit să desfăşoare o activitate bogată, cu numeroase participări la manifestări cultural-artistice din localitățile: Iaşi, Focşani, Piatra Neamț, Odorheiu Secuiesc, Sighişoara, Suceava, Bucureşti, Bacău, Tulcea, Sighetu Marmației, Cluj-Napoca, Galați şi Timişoara.

Cel de al treilea grup invitat să participe la Festivalul „Banat pentru Ucraina”, a fost „Nadiia” din Maramureş. Înființat în anul 2018, la inițiativa conducerii Uniunii Ucrainenilor din România, de către Adriana Recalo, soliştii au prezentat un program de cântece tradiționale, culese din folclorul nostru. Minoritatea bulgară a fost reprezentată de Ansamblul „Slavjak”, în timp ce din partea comunității sârbeşti, a participat Ansamblul „Sveti Djordje”, iar jocul şi voia bună au fost aduse de Ansamblul „Junii Banatului”.

În încheiere, dansatorii Ansamblului „Zoloti Druzii” din Ştiuca şi Formația „Huțulii din Banat” ne-au adus bucuria cântecului şi a dansului ucrainean.

Proiectul Banat pentru Ucraina a fost lansat de către Crucea Roşie – Filiala Timiş, în colaborare cu Uniunea Ucrainenilor din România, Uniunea Bulgarilor din Banat, Uniunea Sârbilor din România şi Asociația Centrul de Resurse pentru regenerare Urbană. Acesta se va derula printr-o serie de evenimente cultural-artistice de strângere de fonduri, organizate începând cu luna aprilie şi până în octombrie anul curent.

Mihaela BUMBUC

Solidaritatea – semn al umanismului

Solidaritatea reprezintă una dintre cele mai de preț valori ale societății, care, prin excelența sa, se caracterizează ca fiind o colaborare reciprocă existentă între indivizi şi care permite, fără niciun dubiu, depăşirea unor situații generale sau particulare dificile, precum războaiele, molimele, dezastrele naturale, deoarece prin esența ei, ființa umană are datoria să aplice solidaritatea în raport cu familiile, cu prietenii şi cu toți membrii societății aflați în situații mai puțin prielnice, acestea putând fi îmbunătățite sau atenuate prin ajutor extern. Existența acesteia de-a lungul vieților noastre ne permite să facem față tuturor adversităților care ne pot călca pragul, astfel încât o persoană grijulie nu va ezita niciodată să colaboreze şi să încerce să susțină pe toți indivizii din jurul ei aflați în împrejurări nefavorabile, conturând, în acest mod, distincția între aceştia şi persoanele lipsite de valori, indiferente şi egoiste față de cei din jurul lor.

Prin urmare, comunitatea de interese, de obiective şi de standarde stă la baza unui grup sau a unei clase sociale exprimând, în fond, o unitate etico-politică numită solidaritate. Când amintim despre aceasta, facem referire la legăturile dintr-o societate, care strânse unesc oamenii. În funcție de tipul de societate, bazele solidarității diferă astfel încât, în general, societățile simple sunt formate pe baza gradelor de rudenie şi a valorilor comune, iar cele mai complexe îşi atribuie sentimentul de solidaritate socială ca principiu fundamental. În alți termeni, solidaritatea constituie adeziunea şi/sau suportul la o cauză sau la un interes străin, de regulă, în momente dificile. Concret, când două sau mai multe persoane, indiferent de relația existentă între acestea, se unesc şi colaborează pentru a atinge un obiectiv comun, putem constata prezența concretă a solidarității.

Sinonimă fiind cu sprijinul, aprobarea, protecția şi ajutorul, atunci când urmăreşte o cauză nobilă, solidaritatea poate transforma lumea, aducând-o într-un stadiu mai bun, mai demn şi mai viabil. Astfel, este importantă promovarea acesteia încă de la vârste fragede, deoarece, constituind baza altori valori umane, reuşeşte să dezvolte relații de prietenie, de familialitate şi sociale valoroase, create sub aspectul sprijinului, respectului şi ajutorului reciproc.

Pe de altă parte, putem considera lipsa solidarității ca fiind o atitudine ostilă şi indiferentă față de problemele celor care ne înconjoară, unele dintre ele afectându-ne în mod direct şi pe noi înşine. Identificarea valorilor care ne definesc şi în care ne regăsim reprezintă o caracteristică a normalității şi a echilibrului social, care, în absența solidarității, devine aproape nulă. Lipsa solidarității, fie ea directă, atunci când izvorăşte dintr-o linie de prejudecăți asupra unei persoane sau a unui grup comun, fie indirectă, atunci când alegem indiferența şi nepăsarea față de o anume cauză, constituie o lipsă de respect şi o vulnerabilitate în unitatea socială.

Pe zi ce trece, interdependența umană se răspândeşte treptat în întreaga lume şi devine din ce în ce mai strânsă. Fiecare grup existent în societate trebuie să țină cont de nevoile şi aspirațiile celorlalte grupuri care se manifestă în paralel şi să mențină, totodată, o bunăstare generală a familiilor din care provin indivizii. Drept urmare, binele comun, cu exactitatea sumei acelor condiții sociale care permit grupurilor sociale şi membrilor acestora o dezvoltare minuțioasă atât a aspectelor individuale, cât şi a celor comune, capătă o înfățişare cât mai universală şi implică, în consecință, drepturi şi îndatoriri comune pentru întreaga lume, pentru toți membrii acesteia.

Drepturile popoarelor sau drepturile de solidaritate sunt cele care îmbunătățesc dezvoltarea personală a ființelor umane atunci când aceasta este realizată într-un mediu adecvat, contemplă esența umană în universalitatea ei şi caută garanții pe termen lung pentru întreaga umanitate. Aceste drepturi sunt unele dintre cele mai recente ale omului, iar pentru îndeplinirea lor în totalitate este necesară atât participarea organismelor publice şi private la nivel global, cât şi a persoanelor individuale.

Încă de la înființare, Uniunea Ucrainenilor din România funcționează pe principiul solidarității față de comunitățile pe care le reprezintă, motorul acesteia fiind interesele comune, apartenența şi empatia, alături de interesul crescut pentru bunăstarea ucrainenilor din România. Organizația a căutat întotdeauna crearea unui ansamblu de aspecte care să-i unească pe oameni, precum ajutorul reciproc, încurajarea interacțiunii şi a colaborării, constituind un set de relații pozitive între membrii acestei comunități. Prin aceste măsuri, este garantată dezvoltarea, creşterea şi progresul tuturor etnicilor ucraineni reprezentați de UUR.

Astfel, încă de la începutul invaziei Federației Ruse în Ucraina, Uniunea Ucrainenilor din România a dat dovadă de solidaritate şi implicare totală față de cetățenii ucraineni prin asigurarea colectării şi transportului de ajutoare umanitare, precum şi prin susținerea celor ajunşi pe teritoriul României. La nivel parlamentar, dl deputat Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele UUR, a depus un efort constant în ceea ce priveşte condițiile de şedere şi metodele de integrare a cetățenilor ucraineni pe teritoriul țării noastre.

(Continuare la pagina 13)

Fabian POPOVICI

PASCĂ CU GUST DE SPERANȚĂ

Zilele acestea, când mulți se întreabă „Oare unde este Dumnezeu? De ce nu opreşte nedreptatea din Ucraina”, am retrăit Răstignirea şi Învierea Domnului Iisus Hristos. Vinerea Mare şi Duminica Învierii sunt, sau cel puțin ar trebui să fie, definitorii pentru credința fiecărui creştin, pentru că dacă nu le înțelegem, avem toate şansele să deraiem de la sensul real al credinței.

Cu toate că nădăjduim în ajutorul lui Dumnezeu (şi bine facem), uneori, trecem prin diverse încercări, evenimente negative, întâmplări tragice care îşi pun amprenta asupra noastră, fără a ne pierde credința. Unii, din păcate, având o înțelegere superficială a credinței, îl reduc pe Dumnezeu la statutul unui „duh protector”, la care apelează când au nevoie şi care e musai să-i scape de orice primejdie.

Dar Dumnezeu nu ne promite nicăieri că ne va feri de toate necazurile, bolile şi nedreptățile. „Dacă tu vei trece prin ape, Eu sunt cu tine şi în valuri tu nu vei fi înecat. Dacă vei trece prin foc, nu vei fi ars şi flăcările nu te vor mistui” (Isaia 43, 2). Nu spune că nu vom trece prin „ape” şi prin „foc”, ci doar că va fi alături de noi în astfel de încercări grele. Ba mai mult, în Noul Testament, Mântuitorul nu lasă loc de interpretare atunci când spune: „Adevărat, adevărat zic vouă că voi veți plânge şi vă veți tângui, iar lumea se va bucura. Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie” (Ioan 16, 20).

De ce nu poate fi ocolită suferința? De ce nu sunt oprite nenorocirile în mod magic? Unde este Dumnezeu atunci când se întâmplă nenorociri? La toate acestea, ne răspunde Vinerea Mare, Răstignirea Mântuitorului, mai precis. Fiecare dintre noi are libertatea absolută de a alege ce cale doreşte în viață: şi cei care aleg binele, şi cei care doar îl mimează, nenoricind zeci de mii de vieți. Iar pentru a arăta cât de mult respectă libertatea fiecăruia, Dumnezeu s-a făcut om şi s-a expus libertății oamenilor de a alege. Iar suferința provocată de semeni este una dintre consecințele acestei libertăți.

În tradiția ortodoxă, Învierea Mântuitorului poate fi pictată în două moduri: fie ieşind din mormântul gol, fie stând deasupra porților Iadului, unde, conform mărturiei Ap. Petru (1 Petru 3, 18-19), a coborât să propovăduiască Vestea cea Bună sufletelor care se aflau acolo. Anul acesta, când Iadul s-a coborât peste o parte a lumii, din dorința unei minți bolnave, Mântuitorul a fost şi este în continuare acolo, alături de fiecare ființă batjocorită, umilită sau ucisă. Hristos este răstignit, clipă de clipă, de peste 60 de zile în Ucraina. La fel cum primii creştini îşi trăiau fără frică credința, fără teamă de martiriu, tot aşa, cu acelaşi curaj, îşi apără cetățenii Ucrainei țara, fără teamă, conştienți fiind că existența lor nu depinde de o minte bolnăvicioasă.

Speranța aceasta am văzut-o în ochii refugiaților ucraineni care au fost alături de credincioşii parohiei noastre la Slujba de Înviere. Au fost în jur de 50 de persoane, fiecare păstrând cu sfințenie tradițiile zonei din care provin. Crezul adolescenților care şi-au adus la sfințit chiar şi ghete noi de fotbal (în unele zone, se sfințesc, pe lângă coşuri, şi haine noi, înainte de a fi purtate pentru prima dată) arată că nici bombele pe care s-a scris ironic / satanic „Hristos a înviat” nu pot să oprească viața. Una dintre mamele refugiate a ținut chiar să facă pască tradițională ucraineană, chiar şi pentru alte familii care nu aveau posibilitatea de a o face. A făcut aceasta pentru a arăta cât de importantă este Sărbătoarea Învierii în vreme de război, pentru a le încuraja şi pe celelalte mame că se va termina totul şi se vor întoarce la soții lor care au rămas să lupte. N-aş putea spune suficient de bine ce conține această pască tradițională ucraineană. Un singur lucru pot să spun cu certitudine: are gust de Speranță.

pr. Marius N. LAURUC

Tradiţia se păstrează

Este vineri şi e o sărbătoare importantă pentru credincioşii ortodocşi, Izvorul Tămăduirii. Spre seară, primesc un telefon de la dl Victor Semciuc, preşedintele Filialei Botoşani a UUR, prin care mă invită la *Festivalul-concurs de încondeiere a ouălor*, care urma să aibă loc a doua zi, la 30 aprilie. Rogojeştiul era luminat de un soare blând, însă orizontul era căptuşit cu nori de diferite culori: albastru închis, negru, cafeniu, alb, aceştia formând un cerc parcă de apărare a zonei, să nu pătrundă alții din spatele lor. Astfel, localitatea noastră a fost însorită toată ziua.

Când am sosit eu la eveniment era vervă, copii deja se ocupau de închistrirea ouălor alături de senioarele Viorica Semciuc, Elena Bohaiciuc, Dorina Coriciuc, Angelica Lupu. Spectatorii treceau atenți pe lângă cei care încondeiau, admirând rezultatele, alții îi ajutau pe cei începători. În aer, plutea o frumoasă ambianță de lucru pe lângă o mireasmă de ceară curată topită. S-a muncit mai bine de două ore, apoi, fiecare concurent şi-a lipit câte un abțibild cu numele pe creația sa, prezentând ouăle încondeiate în fața juriului.

Au fost mai multe premii întâi la copii, patru premii întâi la senioare şi mențiuni.

La acțiune, au fost şi oaspeți din Odesa – Ucraina cărora le-a plăcut foarte mult acest eveniment tradițional. În debutul programului artistic, o elevă a interpretat un cântec trist ce exprima sentimentele de jale şi durere sufletească pentru eroii ucraineni cărora le-au curmat viața dușmanii în război, cântec care exprima sentimentele celor ce şi-au pierdut fiii, soții, părinții, rudele în acest război inutil. Ulterior, domnul Victor Semciuc a propus un moment de reculegere pentru cei căzuți în timpul războiului din Ucraina, căruia i s-au alăturat toți participanții cu multă evlavie, reflectată pe chipurile lor.

La organizarea evenimentului, dl Victor Semciuc a colaborat cu dna Rodica Mariana Giuraniuc, cea care se ocupă de acest Festival de mai mult timp, cu dna Mihaela Tătaru şi cu alții. Doamna Simonica Lăcrămioara Recalo, directoarea Şcolii din Mihăileni a onorat invitația cu mult drag.

Programul artistic a fost alcătuit din melodii ucrainene şi româneşti interpretate de fanfara juniorilor din Cândeşti şi de cele două soliste deja cunoscute: Denisa Cristina Antica şi Paula Alexandra Ciornodolea.

La încheierea evenimentului, dl preşedinte al Filialei Botoşani a înmânat tuturor diplome de participare la cea de-a X-a ediție a *Festivalului-concurs de încondeiere a ouălor.*

Olimpia IVANICIUC

Creatoarea populară Angelica Lupu din Rogojești

OLIMPIADA DE LIMBA ŞI LITERATURA UCRAINEANĂ

ETAPA NAŢIONALĂ
– ediţia a XXVIII-a –
Timişoara, 27-30 aprilie 2022

(Urmare de la pagina 1)

Nici viceprimarul Timişoarei, Cosmin Tabără, nu a omis să precizeze faptul că ţara noastră este locul unde toate minorităţile naţionale se pot exprima liber, iar Timişoara a fost un exemplu în acest sens de-a lungul istoriei: „Mă bucur că această ediţie a olimpiadei are loc în oraşul nostru, mai ales în aceste momente deosebit de grele pentru poporul vecin”.

În alocuţiunea sa, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, a subliniat faptul că: „Pentru minorităţile naţionale, păstrarea limbii materne este un element fundamental al existenţei, de aceea depunem eforturi deosebite pentru a menţine şi a promova învăţământul în limba ucraineană, motiv pentru care Uniunea Ucrainenilor din România susţine astfel de competiţii”.

La manifestare, au mai participat şi reprezentanţii UUR: prim-vicepreşedinţii Gheorghe Hleba şi Ilie Sauciuc, secretarul general a UUR, Irina Liuba Horvat, vicepreşedinţii conf. univ. dr. Ioan Herbil şi Gavrilă Miculaiciuc, preşedintele Comisiei pentru tineret a UUR, Ciprian Luşcan, preşedintele interimar al Filialei Caraş-Severin a UUR, Daniel Basaraba, şi Ioan Recalo, membru în Consiliul UUR. Din partea Inspectoratului Şcolar Judeţean Timiş, au fost prezenţi Cosmin Hogea şi Francisc Halasz, inspectori şcolari generali adjuncţi. De la eveniment, nu au lipsit dansul şi cântecul tradiţional ucrainean, programul artistic fiind oferit de către Ansamblurile „Zoloti Druzii” din Timiş, „Cervona Kalyna” din Bucovina, Corul „Nadiia” din Maramureş şi un grup de elevi de la Şcoala Gimnazială Ştiuca din judeţul Timiş. Cina festivă a avut loc la un restaurant din centrul municipiului Timişoara, unde participanţii împreună cu invitaţii au degustat din preparatele tradiţionale sârbeşti. Pe tot parcursul olimpiadei, cazarea şi masa au fost asigurate din fondurile Uniunii Ucrainenilor din România – Filiala Timiş, în unul dintre cele mai mari şi noi hoteluri din zona centrală a oraşului.

Din lotul naţional al Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană, au făcut parte cei mai buni elevi din judeţul Timiş, coordonaţi de dascălii Violeta Manzur şi Maria Holovcsuk, cei din Maramureş, îndrumaţi de către profesorii Viorica Maria Coroli, Nicolae Dutca, Mihaela Rusnak, Halena Miculaiciuc, Ana Lupşaniuc, Livia Roman, Emilia Codrea, iar, din judeţul Suceava – cadrele didactice Constantina Bursuc, Geta Dobranschi, Lidia Dascaliuc, Anca Ştiubianu, Delia Martineac, Antoneta Crainiciuc, Lucica Mihoc şi Iuliana Vatamaniuc din Botoşani. Elevii au susţinut proba scrisă la Colegiul Naţional „C.D. Loga” din Timişoara, unitate de învăţământ care, de-a lungul timpului, a găzduit nenumărate concursuri şi olimpiade naţionale şi care, în premieră, şi-a deschis porţile şi pentru cea de limba şi literatura ucraineană.

În aşteptarea rezultatelor, Comitetul Filialei Timiş a UUR i-a invitat pe olimpicii şi pe profesorii prezenţi să cunoască unele dintre cele mai emblematice locuri din oraşul de pe malul Begăi, după care au urmat excursiile recreative în judeţul Timiş. Astfel, în parcul de aventură din Herneacova, cei mai curajoşi dintre ei au încercat căţăratul prin copaci, aidoma ca în copilărie, şi, bineînţeles, tiroliana. Această locaţie este un concept nou pentru petrecerea timpului liber, fiind, de altfel, locul perfect pentru amatorii de senzaţii tari, nu doar pentru tineri, ci şi pentru adulţi. Nu au fost ratate nici centrul de echitaţie şi nici vizitarea staţiunii Buziaş, unde întreaga delegaţie a servit, la restaurant, masa de prânz. Înainte de premiere, concurenţii au participat la Festivalul Caritabil „Banat pentru Ucraina”, eveniment organizat de Consiliul Consultativ al Minorităţilor Naţionale din Timişoara.

Ca toate acestea să fie posibile, Uniunea Ucrainenilor din România, prin Filiala Timiş, a alocat suma de 200.000 lei pentru: transport, masă la restaurant, excursii recreative, cazare la hotel şi premii suplimentare. Pentru o bună desfăşurare a fazei naţionale a Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană, s-au depus eforturi considerabile, începând cu planificarea, organizarea şi până la mediatizarea acestui eveniment atât de important în rândul comunităţii noastre ucrainene. În acest scop, au fost încheiate parteneriate cu instituţiile publice judeţene şi locale, printre care se numără: Inspectoratul Şcolar Judeţean, Primăria Municipiului Timişoara, Filarmonica Banatului şi Colegiul Naţional „C.D. Loga”.

„Timişoara a fost a doua oară, cum îmi place mie să spun, *capitala naţională* a Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană. Iar, după examenul scris, a urmat vizitarea judeţului Timiş. La staţiunea din Buziaş, ne-a întâmpinat dl Sorin Munteanu, primarul oraşului, şi profesorul emerit dr. Mihai Decun. Excursia a continuat la domeniu Herneacova, această locaţie fiind o încântare chiar şi pentru mine. Am avut un program bogat, copiii s-au simţit foarte bine, la fel şi profesorii. De altfel, s-a putut citi pe chipurile lor cât de mulţumiţi au fost de faptul că s-a organizat la noi, în Timiş, această ediţie. Pe această cale, vreau să mulţumesc Uniunii Ucrainenilor din România pentru sprijinul acordat şi, totodată, să adresez mulţumiri tuturor celor care s-au implicat în organizarea olimpiadei”, a declarat Gheorghe Hleba, preşedintele Filialei Timiş a UUR.

Festivitatea de premiere s-a desfăşurat în cadrul aceleiaşi unităţii de învăţământ unde au fost susţinute şi probele scrise, iar doi dintre cei 50 de concurenţi au reuşit performanţa de a obţine nota 10: Simina Maria Colopelnic, elevă în clasa a VI-a, din Maramureş, şi Ana Şoiman, elevă în clasa a X-a, din Suceava. Uniunea Ucrainenilor din România a acordat premii suplimentare: pentru locul I – suma de 1.000 de lei, locul al II-lea – 800 de lei, locul al III-lea – 600 lei , menţiunea – 400 de lei şi 200 de lei pentru ceilalţi participanţi. La decernarea premiilor, alături de reprezentanţii UUR, ai Inspectoratului Şcolar Judeţean Timiş, ai Ministerului Educaţiei, directorul Colegiului Naţional „C.D. Loga”, Violeta Estrella Bontilă, au mai luat parte preşedintele Consiliului Judeţean Timiş, Alin Nica, şi prorectorul Universităţii de Vest, conf. univ. dr. Mădălin Bunoiu. Acesta din urmă a acordat trei premii speciale pentru rezultate remarcabile obţinute la olimpiadă, conferindu-le câştigătorilor dreptul de a opta în viitor la una dintre secţiile UVT, fără a participa la probele eliminatorii. Totodată, conf. univ. dr. Mădălin Bunoiu a mărturisit că a rămas plăcut impresionat de ţinuta tradiţională purtată de către concurenţi, care, prin simplitatea ei, l-a dus cu gândul la celebra pictură a lui Henri Matisse „La Blouse Roumaine”, iar, preţ de câteva ore, sala festivă s-a transformat în „La Blouse Ukrainienne”.

Cei 50 de olimpici din clasele V-XII veniţi la Timişoara au fost felicitaţi şi încurajaţi atât de profesorii, cât şi de oficialităţile prezente la eveniment, iar, la final, cu toţii s-au adunat pentru o fotografie de colecţie.

În cele ce urmează, voi prezenta lista cu premianţii Olimpiadei de Limba şi Literatura Ucraineană, desfăşurată la Timişoara:

Locul I

Covaci Nicolae Cristian, clasa a V-a, Şcoala Gimnazială Remeţi, Maramureş; Colopelnic Simina Maria, clasa a VI-a, Şcoala Gimnazială Remeţi, Maramureş; Boiciuc Sabrina Irina, clasa a VII-a, Şcoala Gimnazială Valea Vişeului, Maramureş; Voloşin Ioana, clasa a VIII-a, Şcoala Gimnazială Poienile de sub Munte, Maramureş; Clemcovici Iasmina Maria, clasa a IX-a, Liceul Pedagogic „Taras Şevcenko”, Maramureş; Şoiman Ana, clasa a X-a, Colegiul Naţional „Petru Rareş”, Suceava; Patraucean Ioan, clasa a XI-a, Seminarul Teologic Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, Suceava; Schipor Ana Maria, clasa a XII-a, Colegiul Tehnic „Lăţcu Vodă”, Suceava.

Locul II

Grigoriciuc Cezarina Iuliana, clasa a V-a, Şcoala Gimnazială Negostina, Suceava; Turcin Andreea Nicoleta, clasa a VI-a, Şcoala Gimnazială Valea Vişeului, Maramureş; Sambor Rebeca, clasa a VII-a, Şcoala Gimnazială Valea Vişeului, Maramureş; Bilivorschi Lorena Iasmina, clasa a VIII-a, Şcoala Gimnazială Bălcăuţi, Suceava; Moldovan Nica Angelina, clasa a IX-a, Liceul Pedagogic „Taras Şevcenko”, Maramureş; Gherman Ioan, clasa a X-a, Seminarul Teologic Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, Suceava; Boblea Andreea, clasa a XI-a, Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”, Timiş; Percic Ilie, clasa a XII-a, Seminarul Teologic Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, Suceava.

Locul III

Grijac Alex Ioan, clasa a V-a, Şcoala Gimnazială Rona de Sus, Maramureş; Sauciuc Miruna, clasa a VI-a, Şcoala Gimnazială Paltinu, Suceava; Caleniuc Tatiana, clasa a VII-a, Şcoala Gimnazială Bălcăuţi, Suceava; Recalo Maria, clasa a VIII-a, Şcoala Gimnazială Ştiuca, Timiş; Corniciuc Radu, clasa a IX-a, Colegiul Tehnic „Lăţcu Vodă”, Suceava; Nistor Mihaela Iasmine, clasa a X-a, Liceul Pedagogic „Taras Şevcenko”, Maramureş; Mandiuc Jessica Melisa, clasa a XI-a, Colegiul Tehnic „Lăţcu Vodă”, Suceava; Kifa Naomi, clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”, Timiş.

Menţiune

Buciuta Ana, clasa a V-a, Şcoala Gimnazială Ştiuca, Timiş; Popiuc Roberta, clasa a VI-a, Şcoala Gimnazială Paltinu, Suceava; Hrezdac Alessia, clasa a VII-a, Şcoala Gimnazială Ştiuca, Timiş; Şofineţ Daria Nicola, clasa a VIII-a, Şcoala Gimnazială Remeţi, Maramureş; Boiciuc Lucas, clasa a IX-a, Liceul Pedagogic „Taras Şevcenko”, Maramureş; Turcin Angelica, clasa a X-a, Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”, Timiş; Roman Ancuţa, clasa a XI-a Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”, Timiş; Şofineţ Sergiu Cristian, clasa a XII-a, Liceul Pedagogic „Taras Şevcenko”, Maramureş.

Felicitări celor care au performat, dascălilor care i-au pregătit şi celor care se implică în păstrarea limbii, a tradiţiilor şi a culturii minorităţii ucrainene de la noi din ţară, în special Uniunii Ucrainenilor din România!

Elevii suceveni, la Olimpiada Naţională de Limba şi Literatura Ucraineană

În fiecare an, cei mai buni elevi ai noştri trăiesc emoţia olimpiadelor şi a concursurilor şcolare, ca o formă de comunicare între copii de excepţie care au depăşit deja etape importante în vederea calificării la o competiţie naţională ce aduce stimă şi recunoaştere. Aceasta are drept obiectiv general stimularea elevilor cu performanţe şcolare înalte sau care au interes şi aptitudini deosebite pentru domeniul limbii şi literaturii. Tipul acesta de concurs promovează valorile culturale şi etice fundamentale, spiritul de competiţie şi comunicarea interpersonală. Indiferent de rezultatele obţinute în urma desfăşurării olimpiadei, elevii calificaţi sunt deja câştigători, prin simplul fapt că se numără printre cei mai buni dintre cei buni. Această competiţie şcolară stimulează creativitatea şi gândirea critică, oferind motivaţia necesară în procesul de învăţare. Olimpiada naţională reprezintă întâlnirea dintre tineri deosebiţi, cu o minte strălucită, ţinând cont de faptul că participarea la un asemenea concurs înseamnă efort, tenacitate, reflecţie şi preocuparea pentru studiul aprofundat al limbii materne ucrainene.

Olimpiada destinată limbilor materne este o formă de susţinere a dreptului la educaţie, cultură, expresie lingvistică a minorităţilor etnice. Concursul

are valenţe profund culturale, aducând în atenţie nevoia de expresivitate şi corectitudine, de folosire adecvată a limbii materne ucrainene în comunicare, obligaţia morală de prețuire şi folosire a cuvântului cu raţiune şi sensibilitate, pentru că limba maternă este expresia istoriei şi a culturii ucrainene.

Copiii calificaţi la etapa naţională, în urma derulării concursului desfăşurat la nivel judeţean, în data de 26 martie 2022, au participat la un program intens de pregătire în afara orele de curs. După intrarea în vacanţa de primăvară, pregătirea pentru olimpiadă a continuat în format online. Apreciem seriozitatea şi dăruirea de care au dat dovadă aceştia.

Elevii suceveni s-au întors victorioşi de la Timişoara, unde a avut loc Olimpiada de Limba şi Literatura Ucraineană, etapa naţională, în perioada 27-30 aprilie 2022. Ei au cules roadele muncii lor şi au adus bucurie şi satisfacţie atât profesorilor îndrumători, cât si familiilor care îi sprijină necondiţionat în toate activităţile şcolare desfăşurate. La nivelul judeţului Suceava, au fost obţinute următoarele rezultate:

– clasa a V-a: Grigorciuc Cezarina Iuliana, premiul II – Şcoala Gimnazială Negostina, prof. îndrumător Lidia Dascaliuc;

– clasa a VI-a: Sauciuc Miruna, premiul III; Popiuc Roberta, menţiune – Şcoala Gimnazială Paltinu, prof. îndrumător Constantina Bursuc;

– clasa a VII-a: Caleniuc Tatiana, premiul III – Şcoala Gimnazială Bălcăuţi, prof. îndrumător Anca Ştiubianu;

– clasa a VIII-a: Bilivorschi Lorena Iasmina, premiul II – Şcoala Gimnazială Bălcăuţi, prof. îndrumător Anca Ştiubianu;

– clasa a IX-a: Corniciuc Radu, premiul III – Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. îndrumător Antoneta Crainiciuc;

– clasa a X-a: Şoiman Ana, premiul I, nota 10 – Colegiul Naţional „Petru Rareş” din Suceava, prof. îndrumător Delia Martineac; Gherman Ioan, premiul II – Seminarul Teologic Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. îndrumător Lucia Mihoc;

– clasa a XI-a: Patraucean Ioan, premiul I – Seminarul Teologic Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. îndrumător Lucia Mihoc; Mandiuc Jessica Melisa, premiul III – Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. îndrumător Antoneta Crainiciuc;

– clasa a XII-a: Schipor Ana Maria, premiul I – Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, prof. îndrumător Antoneta Crainiciuc; Percic Ilie, premiul II – Seminarul Teologic Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, prof. îndrumător Lucia Mihoc.

Uniunea Ucrainenilor din România a asigurat cazarea, masa şi transportul participanţilor, oferind premii consistente (1.000 de lei pentru premiul I, 800 de lei pentru premiul II, 600 de lei pentru premiul III, 400 de lei pentru menţiune şi 200 de lei pentru participare) pentru elevii premianţi şi participanţi, pentru profesorii îndrumători, pentru profesorii însoţitori şi pentru cei care au făcut parte din comisia centrală (câte 1.000 de lei). Mulţumim pentru întregul sprijin oferit învăţământului în limba ucraineană!

În aceste vremuri dificile, trebuie să susţinem valoarea, să încurajăm performanţa pe toate etapele de vârstă şcolară mai mult decât oricând, pentru că limba maternă ucraineană a fost păstrată în arealul românesc şi transmisă mai departe prin efortul unor dascăli de excepţie, prin personalităţi pregnante ale vieţii culturale şi prin cunoaşterea şi dezvoltarea valorilor comune.

prof. Mihaela Delia MARTINEAC

Echivalenţe de la Florar

Florar este luna calendaristică, a cărei plăcere este de a lua pulsul floral al universului, ca să se simtă în ritm de armonie (înmiresmată) cu acesta.

Busola dragostei poate fi şi o floare. Deci dragostea îşi întocmeşte dispoziţiile după inima celui care dăruieşte cuiva drag o floare.

Arzător ca opaiţul muzei în semi-obscuritatea unei înserări peste un plai cu flori de câmp, Florar distinge clar faţa persoanei iubite şi scrutează – cale de o sărutare – drumul spre zâmbetul de duioşie rătăcit al acesteia.

Metamorfozat dintr-o dată într-un licurici care se împărtăşeşte, sorbind dintr-al ierbii verde potir roua unei dimineţi fericite, Florar îi bucură până şi pe îngerii din cer.

Plai de eros universal, orbitor ca o narcisă, lin, pe măsura anotimpului liric lăuntric parcurs de fiecare, Florar fericeşte berzele ce se întorc la cuiburile lor. De-acum, moaşele or să-şi suflece... mânecile de la halate.

O premergere a firescului Eros în dragostea fiecăruia la atingerea inimii cu o floare – dincolo de orice loc.

Florar – comuniune nespaţială de iubire cu bună mireasmă celestă.

Florar – pentru că este o lună altruistă, acceptând, de bună voie, toamna să numere bobocii, iar ghioceii de la tâmplele unora, în... toamna vieţii.

Luna a cincea-n calendar este o lună ca dragostea, bună la toate. De pătimeşte cineva rău, să se deprindă a iubi barem o floare.

Florar – lună ce poate fi comparată cu o expoziţie floral rotundă ca Pământul, căreia nu poţi să-i afli cercul admiratorilor folosind doar formula „pi ori rază la pătrat”.

Evident, dacă trecem dincolo de ceea ce oamenii numesc în mod uzual „buchet de flori” ori ca peste un mănunchi de pură estetică floral, dintr-o artă vizuală care te copleşeşte la prima vedere, cum este Ikebana, ţi se opreşte respiraţia!

Florar – ei, da!... Admisibil, ca idee, dacă ar fi în stare să le mai crească pensionarelor pensia cu barem... o floare!

Şi-apoi, tot el, blând, cu flori aşternute pe morminte... Iar sub flori, cei ce-au fost flori în timpul vieţii lor. Sau cutreierând poienițe, ca un rapel cu flori... de ochii pădurii!

Florar în serile cu castanii înfloriţi: candelabre de seară.

An de an, sentimental, stigmat în floare de... nu-mă-uita!...

Florar impresionând irizant irisul ochiului...

Peste lacuri candele: nuferi cu naturală aplicaţie pe suprafaţa apei.

Dimineţi cu ubicuităţi ce nasc vedenii şi uluiesc bobiţe de rouă, presărate pe frunze de lăcrămioară.

Şi asta nu e tot – din stânjenel în stânjenel sărutări, tăcute cum este sufletul.

Şi-apoi, lumânărica arzând în faptul serii – te-ntrebi de sufletul cui?

Ochiu-boului priveghind, doritor să se arate la faţă pacea, dar undeva, încă se zbat apropieri şi depărtări de orizont: icoana plânge!

.....

Auzim că se fac preparative de coordonare pentru ca, din nou, teii să respire odată cu albinele. Fi-va atunci că nici florile de câmp nu vor avea nimic să transmită despre câmpul de luptă!

Mihai MATEICIUC

ÎN BUCOVINA, RĂSUNĂ GLASUL LUI DUMNEZEU

Bucovina – pământ binecuvântat de Dumnezeu – este plină de minuni dumnezeieşti. În Bucovina noastră dragă, s-au construit foarte multe biserici şi mănăstiri, încă din cele mai vechi timpuri, care adună în jurul lor oameni de bună credinţă, pentru a se închina şi a-L lăuda pe Dumnezeu. Biserica este locul unde pot fi auzite şi ascultate cele mai frumoase cântări creştine.

La biserica din Negostina, judeţul Suceava, slujbele se desfăşoară bilingv, în română şi în ucraineană, deoarece majoritatea populaţiei este de etnie ucraineană.

Astăzi, doresc să vorbesc despre Alesia Fraseniuc. Este elevă în clasa a V-a, la Liceul „Lațcu Vodă” din Siret, locuieşte împreună cu minunaţii ei părinţi, Oana şi Adrian, care şi-au construit locuinţa undeva la hotarul dintre Siret şi Negostina. Provine dintr-o familie de ucraineni, născuţi şi crescuţi în credinţa ortodoxă, cu mare frică de Dumnezeu. Alesia a fost înzestrată cu mult har de la Dumnezeu, iar, pe lângă notele foarte bune de la şcoală, are înclinaţie spre muzică, cu o voce minunată, un glas dumnezeesc. Cu aproximativ trei ani în urmă, a fost înscrisă în calitate de elevă la „Atelierul de Muzică” din cadrul Centrului Cultural Siret, având drept profesor pe doamna Ionela Enache, cu o foarte bună pregătire de specialitate. Împreună cu grupul de elevi din care face parte a participat la multe activităţi artistice, dovedind mult talent şi dăruire. Pot fi amintite câteva acţiuni reuşite: Festivalul „Voci de îngeri” de la Teatrul Municipal „Matei Vişniec” Suceava; participarea la Olimpiada de Limba şi Literatura Ucraineană, unde a obţinut un loc fruntaş, şi la Festivalul „Spring Song”, unde a obţinut locul I. De asemenea, a mai participat şi la alte proiecte, chiar la unele filmări pentru televiziune. Alesia Fraseniuc interpretează cântece atât în limba română, cât şi în ucraineană, vorbeşte limba ucraineană, mai ales cu bunicii. Participă la slujbele bisericeşti din Negostina împreună cu părinţii şi bunicii. Străbunicul ei, Petru, în vârstă de 87 ani, este omul bisericii, a cântat mereu la strană, a fost foarte mulţi ani epitrop în Consiliul Parohial din Negostina, iar, acum, se bucură că are o strănepoată cu glas dumnezeesc, care îi calcă pe urme. O familie minunată este mereu apreciată şi binecuvântată.

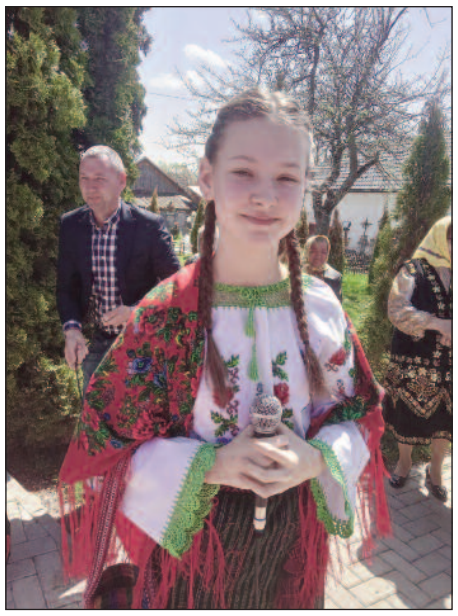

În a doua zi de Sfintele Sărbători Pascale, după Învierea Domnului Iisus Hristos, luni, 25 aprilie 2022, Alesia a venit la sfânta biserică, însoţită de părinţi şi bunici, pregătită să dăruiască două cântece creştine, două pricesne. Cu glasul ei de privighetoare a încântat mulţimea care s-a adunat la Sfânta Liturghie, iar, la sfârşit, s-a sfinţit apa, aşa cum se obişnuieşte, în fiecare an, la noi. Părintele Daniel Petraşuc s-a bucurat şi a apreciat în mod deosebit acest moment înălţător, a binecuvântat-o şi a felicitat-o, iar, ca răsplată pentru harul ei, i-a dăruit o icoană cu Maica Domnului cu Pruncul în braţe, pentru a o ocroti mereu. Alesia poartă cu mult drag costumul popular din zona noastră, iar cămăşile pe care le îmbracă sunt cusute de bunica ei, Rodica, o mare şi neîntrecută maestră în arta cusutului şi a croitoriei.

Felicitări Alesiei Fraseniuc, iar aceste imagini surprinse vor dovedi frumuseţea şi modestia ei.

Felicia GRIGORAŞ

Din dragoste pentru copii

Sâmbătă, 9 aprilie a.c., Clubul copiilor ucraineni din cadrul Filialei Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat acţiunea cu tematică pascală, intitulată „Hristos a înviat!”.

Gazda evenimentului, Lyudmyla Dorosh, redactor-şef al revistei pentru copii „Clopoţel”, editată sub egida UUR, a pregătit o serie de activităţi destinate copiilor, dar care să-i implice şi pe adulţi, organizându-le pe categorii de vârstă. Pentru început, le-a citit celor mici o poveste interactivă, intitulată „Velykodnea Kraşanka” de Iulia Hadjynska, care presupune implicarea în subiectul poveştii şi a ascultătorilor, în cazul de faţă, copiii fiind provocaţi să imite diferite animale, fapt ce a stârnit amuzament în rândul participanţilor.

Au urmat activităţile propriu-zise care au legătură directă cu sărbătoarea Paştelui. Astfel, în cadrul atelierului de creaţie, copiii mai mari au încondeiat ouă cu pseudocereale (linte, mei şi hrişcă), cei un pic mai mici, ajutaţi de părinţi, au confecţionat puişori şi iepuraşi din aţă, precum şi mieluţi de Paşte, din aplicaţie cu popcorn, iar preşcolarii au desenat şi au colorat, au creat diferite lucruri din plastilină etc.

Lyudmyla Dorosh a explicat şi a supervizat activităţile copiilor, i-a încurajat să comunice în limba ucraineană, asigurându-se, totodată, de bunul mers al activităţii de creaţie. Şi de data aceasta, sediul Filialei clujene a găzduit, alături de membrii săi, zeci de refugiaţi ucraineni, care au fost invitaţi să participe cu copiii la această acţiune, pentru a uita, măcar pentru câteva ore, de situaţia dramatică din ţara lor, pentru a avea posibilitatea de a auzi şi de a vorbi limba lor maternă, ucraineana, pentru a petrece timp cu oameni care le oferă sprijin necondiţionat şi a socializa cu cei prezenţi.

O familie de refugiaţi din Kiev, domnul Volodymyr şi doamna Natalya, s-a oferit să dea o mână de ajutor, creând o ambianţă muzicală cu specific ucrainean şi povestind despre muzeul ouălor încondeiate din oraşul Kolomyia din Ucraina, ilustrând prezentarea cu imagini nemaipomenite din muzeul respectiv. Spre finalul întâlnirii, a avut loc un moment deosebit, al cărui cuvânt de ordine era cartea, mai exact, o lansare de carte şi o prezentare de carte.

Directorul Editurii Curs din Cluj-Napoca, dna Monica Hriscu, a venit cu o iniţiativă demnă de toată lauda, aceea de a traduce în limba ucraineană povestea „Dani vrea un măgăruş” a autoarei Crina Avădănei şi a o oferi copiilor ucraineni care, după cum afirmă chiar dânsa, „şi-au lăsat în urmă jucăriile, cărţile de poveşti şi de colorat…”. Mihaela Herbil şi Lyudmyla Dorosh au venit în întâmpinarea acestei minunate idei, traducând povestea. Astfel, cei prezenţi au luat parte la lansarea cărţii «ДАНІ ХОЧЕ ВІСЛЮЧКА», fiecare primind drept cadou de la Editura Curs câte un exemplar al cărţii, plus o carte de colorat. Mii de mulţumiri Doamnei Monica Hriscu şi autoarei poveştii Crina Avădănei.

În cadrul celui de-al doilea moment, a fost prezentată cartea cu poveşti şi povestiri pentru copii a Lyudmylei Dorosh «КРІЗЬ ШПАРИНКУ У СВІТ КАЗКОВИЙ» („Printr-o scorbură, într-o lume de basm”), apărută în anul 2020 sub egida Uniunii Ucrainenilor din România, care a fost dăruită celor prezenţi împreună cu revista pentru copii „Clopoţel” şi alte ziare şi reviste în limbile ucraineană şi română, toate editate sub egida UUR, fapt ce a provocat bucurie şi interes pentru presa ucraineană din ţara noastră.

La finalul întâlnirii, oaspeţii noştri şi-au exprimat recunoştinţa şi bucuria de a ne cunoaşte, iar noi, la rândul nostru, i-am asigurat de întregul nostru sprijin, nutrind împreună speranţa că războiul va lua sfârşit în curând, iar normalitatea şi pacea vor domni, din nou, în lume. Slavă Ucrainei! Glorie eroilor!

Mihaela HERBIL

Interviu cu Alexandra Ciornodolea, o elevă de excepție a Cândeştiului

„Talentul te poate închide în egoism şi mândrie şi te poate face să îi priveşti de sus pe ceilalți. Dimpotrivă, talantul te deschide spre ceilalți, pentru că îți dai seama că e un dar pe care l-ai primit de la Dumnezeu şi pe care trebuie să-l restitui celui care ți l-a dat şi celor din jurul tău. Talantul te trimite spre ceilalți pentru a da la rândul tău din ceea ce ai primit. Talentul te închide în tine însuți…”.

În această ediție a revistei „Curierul ucrainean”, propunem cititorilor noştri interviul cu o elevă silitoare, bună la suflet şi modestă în ce priveşte persoana sa, dar cu o deschidere de a studia limba ucraineană pe care nu am observat-o la mulți ucraineni cu rădăcini adânci, încă din naştere, în mediul ucrainean.

Victor Hrihorciuc: *Pentru început, te-aş ruga să te prezinți şi să ne povesteşti câte ceva despre tine, despre familia ta. Unde te-ai născut, cine sunt părinții tăi? Sunt ucraineni?*

Alexandra Ciornodolea: Mă numesc Paula Alexandra Ciornodolea şi am 14 ani. Sunt o persoană prietenoasă şi ambițioasă. Am o familie mare şi unită. M-am născut în județul Suceava, la Rădăuți. Părinții mei nu sunt ucraineni. Mama mea este din Solca, Suceava, iar tatăl meu din comuna Cândeşti, Botoşani.

V.H.: *Ştii de unde îți vine numele de Ciornodolea? Este un nume ucrainean. Ce ne poți spune despre bunicii sau străbunicii tăi?*

A.C.: Nu m-am gândit niciodată de unde îmi vine numele, deşi pare a fi foarte interesant! Bunicii din partea mamei îmi sunt alături de la distanță, bunica după tata este în Cândeşti, iar bunicul a decedat.

V.H.: *Aşadar părinții tăi sunt români şi din câte am înțeles tu ştii bine limba ucraineană. De unde înclinația pentru această limbă? Cine sau ce te-a determinat să studiezi limba ucraineană? În ziua de azi, în multe din localități, copii născuți din părinți ucraineni au uitat sau nu au dorit să învețe şi să vorbească în limba maternă, iar, în cazul tău, fenomenul e invers. Şi apropo de nume, ar fi interesant să afli mai multe despre numele tău, întrebând bunicii sau alte rude mai în vârstă. Ciornodolea are la bază apelativele „soarta neagră”. Interesant, nu? Poate va fi tema unui viitor interviu sau poate vei scrie un eseu pe această temă pentru unul dintre ziarele publicate de UUR.*

A.C.: Limba ucraineană mi s-a părut interesantă, fapt care m-a determinat să o învăț de mică, înscriindu-mă la grupa de limba ucraineană din cadrul şcolii din Cândeşti. În ce priveşte numele, o să mă gândesc şi voi încerca să-i descifrez originea.

V.H.: *În ce clasă eşti acum? Cine a fost prima ta învățătoare, profesoară de limba ucraineană? Citeşti şi cărți în limba ucraineană? Ce îți place mai mult proza sau poezia?*

A.C.: Sunt în clasa a VIII-a, iar prima mea profesoară de limba ucraineană a fost şi încă este Iuliana Vatamaniuc, pe care o apreciez enorm de mult, deoarece este un cadru didactic foarte bun şi dă dovadă de multă răbdare cu elevii săi! Nu citesc cărți în limba ucraineană, dar îmi place să cânt în această limbă. În general, îmi place proza, genul fantastic.

V.H:. *De când participi la acțiunile Filialei Botoşani a UUR? Din ce ansambluri faci parte? Cine este coordonatorul lor?*

A.C.: Începând cu anul 2017, particip la acțiunile organizate de Filiala Botoşani a UUR, iar prima acțiune la care am luat parte alături de membrii Filialei Botoşani a fost „Festivalul Internațional de datini, obiceiuri şi tradiții ucrainene de iarnă” de la Sighetu Marmației. Fac parte din fanfara „Florile Bucovinei – Junior”, având-l ca şi coordonator pe domnul Aurel Grămada. Şi mai fac parte din grupul vocal „Florile Bucovinei”.

V.H.: *Am înțeles că eşti şi o solistă apreciată de muzică populară românească şi ucraineană. Este adevărat?*

A.C.: Da! Îmi place foarte mult să interpretez cântece vechi atât ucrainene, cât şi românești.

V.H.: *Spune-ne câteva cântece îndrăgite care fac parte din repertoriul tău?*

A.C.: Interpreta mea preferată este Angelica Flutur, de la care am învățat mai multe cântece, şi nu numai de la ea, preferatele mele fiind „Jocul lui Badea Cocârță”, cu care am participat la un concurs, „Sus pe Muntele Ciumârna”, pe care-l ascult de mică, şi „Să iubeşti o suceveancă”.

V.H.: *Dar talentul tău nu se termină aici. Din câte am văzut, participând la acțiunile Filialei Botoşani, tu cânți la saxofon şi fluier. De unde dragostea pentru aceste instrumente şi cine au fost primii tăi profesori în ale muzicii instrumentale? În prezent, continui studiul şi perfecționarea în acest sens?*

A.C.: Am început să cânt, de la vârsta de 10 ani, la fluier, iar, ulterior, mi s-a părut mai interesant saxofonul, având-l de doi ani ca şi coordonator pe prof. Ionuț Iațchiv. Domnul prof. Victor Semciuc a fost printre primele persoane care m-a încurajat şi încă o face şi acum, îndemnându-mă să cânt la instrumente, încurajându-mă şi spunându-mi că am un

talent aparte! Cu timpul, mi-am dat seama că are dreptate şi mi-am descoperit dragostea pentru saxofon. În prezent, continui să studiez saxofonul, luând ore particulare, iar, pe viitor, vreau să studiez la Şcoala Populară de arte „Ion Irimescu” din Suceava, saxofon şi canto, pentru a mă perfecționa în ambele domenii.

V.H.: *Am înțeles de la domnul Victor Semciuc, preşedintele Filialei Botoşani a UUR şi profesorul tău de educație fizică, că ai participat la mai multe concursuri, unde ai obținut numeroase premii. Povesteşte-ne câte ceva despre cele mai importante şi cele mai dragi concursuri la care ai luat parte şi despre premiile obținute.*

A.C.: Primul concurs la care am participat a fost în anul 2020, la „Festivalul Național de Interpretare «Cântecele Iernii»”, la care am obținut premiul întâi, apoi, în anul 2021, am participat la concursul „Talent Show”, unde am luat Premiul Super Talent, iar la ultimul concurs, „Festivalul de interpretare – Superstar”, am câştigat trofeul pentru debut.

V.H.: *În afară de muzică, ce hobby mai ai? Poți să ne spui câte ceva despre ele?*

A.C.: Îmi place foarte mult să citesc şi proză, dar şi poezie. Nu mă limitez la doar anumite genuri literare.

V.H.: *Cred c-ai auzit de faptul că, anual, Uniunea Ucrainenilor*

din România organizează concursuri pentru tinere talente. Te-ai gândit să participi şi tu în calitate de concurent la unul din domenii la care iau parte elevi din întreaga țară?

A.C.: Mi-ar face plăcere să particip la unul dintre domenii. O să țin legătura cu domnul Victor Semciuc, şi, atunci când se va deschide o nouă ediție a acestui concurs, îmi voi cântări posibilitățile şi, cine ştie, poate voi găsi ceva care să-mi placă şi să mă reprezinte.

V.H.: *Care sunt materiile tale preferate la şcoală ?*

A.C.: Materiile mele preferate la şcoală sunt muzica şi matematica.

V.H.: *Care sunt planurile tale pentru viitor? Unde intenționezi să-ți continui studiile? La conservator, filologie sau la altă disciplină?*

A.C.: Anul acesta, după ce voi susține examenul de capacitate, doresc să îmi continui studiile la colegiul „Mihai Eminescu” din Suceava, profil pedagogic.

V.H.: *A mai rămas vreo întrebare pe care nu ți-am pus-o şi la care ai dori să răspunzi?*

A.C.: Nu, deocamdată, însă, doresc să vă mulțumesc pentru că ați găsit timp să stați de vorbă cu mine.

V.H.: *Ce ai dori să transmiți tinerilor de vârsta ta care învață sau ar dori să învețe limba ucraineană?*

A.C: Doresc să transmit tuturor celor de vârsta mea care învață sau ar dori să învețe limba ucraineană că doar prin multă muncă, străduință şi ajutor de la Dumnezeu veți reuşi să învățați foarte bine această limbă şi veți obține satisfacție şi rezultate frumoase. Să nu abandonați niciodată dorința de a vă perfecționa în oricare ar fi domeniul în care vă simțiți în largul vostru şi să luptați pentru visele voastre! Veți izbuti! Şi eu am reuşit!

V.H.: *Îți mulțumesc pentru o conversație atât de sinceră. A fost o bucurie pentru mine să port acest dialog şi-ți mulțumesc pentru disponibilitate. Te aşteptăm şi în paginile celorlalte publicații editate de Uniunea Ucrainenilor din România.*

Victor HRIHORCIUC,
vicepreşedinte al UUR

Viața își urmează cursul...

Dacă anul trecut, din motive obiective, nu am reuşit să sărbătorim evenimentele de importanță internațională, cum ar fi Ziua Internațională a Monumentelor şi a Locurilor Istorice, respectiv Ziua Cărții şi a Drepturilor de Autor, care au intrat în agenda sărbătorilor internaționale pentru un număr însemnat de state de pe globul pământesc, anul acesta, după ce iarăşi, ca urmare a unei situații speciale – intervenția agresivă a Federației Ruse asupra Ucrainei, nu am reuşit să-l sărbătorim, aşa cum am fi dorit, pe geniul literaturii ucrainene – scriitorul, poetul, publicistul şi pictorul Taras Hryhorovyci Şevcenko, am considerat că timpul amânărilor a luat sfârşit. Am convenit cu membrii Comitetului Filialei Iaşi a Uniunii Ucrainenilor din România să cuplăm mai multe acțiuni, care să urmărească o idee comună – cultura ucraineană, în general, şi cea din România, în special, înfăptuită de-a lungul vremii. Aveam unele rețineri, în sensul că am programat această acțiune pentru zilele de 30 aprilie, respectiv 1 mai 2022, ştiind că este vacanța elevilor, mini vacanța de 1 mai, perioada când încep concediile. Dar de amânat nu mai aveam cum să amânăm, cu atât mai mult, cu cât am prevăzut, ca în cadrul acestei acțiuni, să-l sărbătorim şi pe Şevcenko, într-o altă abordare; să prezentăm invitaților noştri câteva date şi informații inedite referitoare la monumentele dedicate marelui „Kobzar” în lumea întreagă, cu evidențierea celor mai impresionante, precum şi la cele din România.

În consecință, în ziua de 30.04, respectiv 01.05.2022, la sediul filialei şi în sala de festivități a unui complex hotelier din Iaşi, s-a desfăşurat acțiunea dedicată sărbătoririi Zilei Internaționale a Monumentelor, a Cărții şi a Dreptului de Autor.

Acțiunea a urmărit promovarea patrimoniului cultural a minorității ucrainene, prin prezentarea celor mai reprezentative monumente dedicate scriitorului ucrainean Taras Şevcenko; realizarea unui stand cu postere ale scriitorilor de etnie ucraineană din România şi a operelor acestora, publicate de UUR în ultimii ani; stimularea inițiativelor comunitare de revitalizare a manifestărilor culturale, cu accent pe literatura minorităților din Iaşi; promovarea scriitorilor şi a poeților de etnie ucraineană din Bucovina de sud; revitalizarea dragostei de a citi în limba maternă în rândul tineretului etniei noastre; prezentarea patrimoniului cultural-literar al minorității ucrainene, prin recitaluri de poezie şi proză, standuri de expunere a literaturii şi a periodicelor în limba ucraineană; prezentarea istoricului limbii şi a scrisului ucrainean (probleme inedite despre scrisul şi limba ucraineană); prezentarea celor mai interesante monumente din patrimoniul istoric şi cultural al României şi al Ucrainei.

În acest sens, activitățile au fost planificate şi s-au desfăşurat în două locații şi în două zile diferite, pentru a se evita o încărcare prea mare a programului şi a da posibilitatea să participe cât mai mulți doritori la această acțiune, deşi ne aşteptam ca numărul participanților să fie sub cel estimat, având în vedere circumstanțele menționate.

Astfel, în ziua de 30.04.2022, membrii organizației noastre şi invitații au avut posibilitatea să viziteze la sediul filialei o expoziție de carte, care a cuprins, în special, cărți în limba ucraineană ale scriitorilor clasici ucraineni, dar şi ale scriitorilor de etnie ucraineană din România, respectiv cărți de beletristică ale minorităților din Iaşi, o expoziție cu postere ale scriitorilor din Ucraina şi ale celor de etnie ucraineană din România, şi o expoziție cu colecțiile de ziare editate de Uniunea Ucrainenilor din România, existente în biblioteca filialei.

În ziua de 1 mai 2022, începând cu ora 14.30, în sala de festivități a unui complex hotelier din Iaşi, s-a desfăşurat o acțiune interactivă, dedicată evenimentelor susmenționate, ocazie cu care preşedintele filialei a prezentat o serie de materiale dedicate celebrării poetului național Taras Şevcenko, precum şi celorlalte două evenimente sărbătorite cu această ocazie. În sala de festivități, au fost expuse roll-upuri cu momente din viața şi activitatea poetului Taras Şevcenko, respectiv a unor scriitori de etnie ucraineană din România. Activitatea a continuat cu recitarea mai multor poezii din literaturile ucraineană şi română şi cu un program artistic susținut de elevii Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din Iaşi, de doi tineri studenți de la Conservatorul de Muzică din Iaşi, din Ucraina şi Republica Moldova, Vadim Lupu şi Cezar Bordian, precum şi de invitata permanentă la acțiunile noastre, doamna profesoară Otilia Zaharov, de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”. În cadrul programului, au mai rostit alocuțiuni doamna Ludmila Moroşanu, profesoară, refugiată din Odessa, care a prezentat câteva crâmpeie din drama prin care trece poporul ucrainean, exprimându-şi recunoştința şi mulțumirea față de poporul român care a sărit în ajutorul sutelor de mii de ucraineni, ce s-au văzut nevoiți să-şi părăsească țara şi locuințele, pentru a găsi un refugiu şi un loc mai sigur pentru ei şi, în mod deosebit, pentru copiii lor. Au rostit scurte alocuțiuni şi alți participanți la eveniment, care au venit cu idei şi propuneri interesante pentru activitatea noastră de viitor.

La acțiune, au fost invitați şi au participat reprezentanți ai organelor locale, ai Catedrei de Slavistică de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi, ai Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, cu care avem încheiate acorduri de colaborare, reprezentanți ai altor minorități, precum şi reprezentanți ai unor organizații nonguvernamentale din Iaşi, cu care colaborăm, şi membrii şi membrii simpatizanți ai filialei noastre.

Activitatea şi-a atins scopul propus, participanții exprimându-şi mulțumiri pentru diversitatea şi opurtumitatea acțiunilor organizate de Filiala Iaşi a UUR şi nevoia unor acțiuni comune cu celelalte minorități, la nivelul oraşului şi chiar al județului.

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele Filialei Iaşi a UUR

Ziua Internațională a Libertății Presei

Cea mai importantă valoare, dar şi principalul drept la care țin jurnaliştii şi oamenii din acest domeniu din întreaga lume este libertatea presei. Ea conturează, în linii generale, dreptul fiecărui jurnalist de a căuta informații şi de a-şi exprima opinii fără a fi constrâns de o anumită autoritate politică, administrativă, economică sau juridică, diferită de normele de conduită şi de obligațiile etice ale profesiei.

Jurnaliştii au dreptul să-şi exprime fără nicio împrejmuire opiniile, însă fără vreo abatere de la concludența faptelor. Astfel, este indicată o colaborare eficientă cu presa şi evitarea conflictelor cu aceasta pe tema unor comentarii critice, deoarece o reacție mai puțin prielnică poate să le creeze jurnaliştilor sentimentul că partenerul de dialog este mărginit sau irascibil, cu efect asupra caracterului concluziv al faptei.

Reprezentanții biroului de presă trebuie să admită faptul că jurnaliştii, fie ei editori, fie reporteri, sunt cei care aleg ceea ce constituie o informație de interes public, cum trebuie abordat un subiect, în ce stil sau în ce formă. Jurnalistului trebuie să i se permită prezentarea informației pe care o primeşte de la biroul de presă aşa cum crede el de cuviință. Însă, în cazul în care jurnalistul a încălcat normele jurnalistice şi a prezentat o informație distorsionată, reprezentantul biroului de presă are datoria de a reacționa oficial, prin contactarea editorului instituției de presă în cauză, pentru remedierea situației.

Lunga istorie a presei este reprezentată de lupta pentru apărarea şi ascensiunea dreptului de liberă exprimare a opiniilor, astfel încât jurnaliştii consideră că orice încercare de limitare a dreptului la opinie constituie o lipsă de respect față de eforturile efectuate de-a lungul timpului pentru obținerea acestor drepturi. Bătălia pentru libertatea presei nu se opreşte doar la faptele referitoare la rezolvarea blocajelor privind accesul la informație sau dreptul la exprimare, ci şi la toate acțiunile efectuate împotriva diverselor metode de influențare a jurnalismului, precum servicii, favoruri, bani sau cadouri. Pentru orice jurnalist care pune în valoare atât prestanța sa, cât şi prestigiul profesiei pe care o reprezintă, aceste tentative vor fi considerate ca fiind imorale şi în contradicție cu deontologia ocupației.

Ziua Internațională a Libertății Presei, în unele cazuri, denumită şi Ziua Mondială a Presei, este sărbătorită anual, la 3 mai, şi are ca scop celebrarea principiilor fundamentale ale libertății presei, evaluarea stării libertății presei din întreaga lume şi aducerea unui sincer omagiu tuturor jurnaliştilor care şi-au pierdut viața, de-a lungul timpului, în executarea atribuțiilor profesionale.

Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a consemnat această sărbătoare internațională pentru a conştientiza importanța libertății presei şi a reaminti guvernelor obligația pe care o au în respectarea, valorificarea şi susținerea dreptului la liberă exprimare, stabilit în temeiul articolului 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 1948, care marchează, în paralel, aniversarea Declarației de la Windhoek, o declarație care cuprinde principiile presei libere, elaborată de jurnaliştii africani, în anul 1991.

În ciuda măsurilor şi a eforturilor depuse, dar şi a importanței acoperirii mediatice libere şi independente, libertatea presei se află, în continuare, sub amenințare. Jurnaliştii se luptă cu condiții nefavorabile de muncă, presiuni politice şi financiare, ori cu violențe şi pedepse cu închisoarea abuzive atunci când îți desfăşoară întocmai profesia. Conform datelor furnizate de UNESCO, în anul 2020, au fost ucişi, la nivel mondial, peste 76 de jurnalişti, în timp ce alții s-au confruntat cu arestări, hărțuiri sau amenințări. Totodată, violența de gen îndreptată împotriva jurnalistelor reprezintă încă un motiv de nelinişte.

Pentru a ameliora aceste aspecte negative, se adoptă măsuri importante, inclusiv la nivelul Uniunii Europene, care continuă să se coordoneze cu organizațiile şi mecanismele internaționale şi să deschidă noi abordări, prin propunerea unor acte legislative, precum serviciile digitale care vizează responsabilizarea marilor platforme, pentru ca sistemele acestora să devină mai transparente, mai echitabile şi mai sigure, iar, în acelaşi timp, să eficientizeze acțiunile de combatere a dezinformării şi să identifice mijloace practice de sprijinire a unor modele de afaceri durabile pentru presa independentă.

Europa rămâne cea mai sigură zonă de liberă exprimare, țările din acest teritoriu ocupând locurile fruntaşe în clasamentele internaționale întocmite pe baza calității şi libertății presei. România ocupă locul 48 la nivel mondial, înaintea altor state europene, precum Croația, Ungaria, Serbia sau Bulgaria.

Fabian POPOVICI

— Destinația?
— Un nou început.

Război. Un cuvânt care, în vremuri de pace, ne duce cu gândul la istorii îndepărtate...

...dar recente. Nu le trăim, ci le simțim alături de frații noștri ucraineni. Suntem, indirect, părtașii fratricidului care a zguduit întregul mapamond. Ultimii doi ani de pandemie ne-au demonstrat că viața este darul cel mai de preț al omului, iar ultimele două luni de neputință, frică și amărăciune, ne-au convins de acest fapt. Dincolo de răutatea cruntă, rămâne credința. Să sperăm, să iertăm și să ne rugăm pentru poporul ucrainean!

„Continuați să-i iubiți pe dușmanii voștri și să vă rugați pentru cei care vă persecută, ca să vă dovediți fii ai Tatălui vostru care este în ceruri" (Matei, 5: 44, 45).

Învățătura acestor versete este premiza celor mai mulți refugiați care trec pragul gării din Sighetu Marmației. Devastați de durere, confuzi, înspăimântați, continuă să-l pomenească pe Dumnezeu și să-și afirme credința. Nu au acuzat nicio clipă Divinitatea pentru încercările grele prin care trece poporul, ci au cerut milă, răbdare și tărie, pentru a ține piept acestor vremuri.

„Nu mă gândeam vreodată că voi trăi astfel de vremuri". Sunt cuvintele care-mi străpung zilnic mintea. Recunosc, nu mai făcusem voluntariat până acum, așa că nu am termen de comparație. Însă..., pot să declar că este cea mai tristă perioadă din viața mea. Cu fiecare zi care trece, nimic nu devine mai ușor, ci mai degrabă ireal.

Sala de așteptare a stației găzduiește sute de suflete aflate în nevoie. Cele mai mari victime, din punctul meu de vedere, sunt copiii. Pe chipurile celor mărișori, se citește necazul; pe fețele celor mai micuți – oboseala și dorința de a se juca în continuare cu puținele jucării pe care au reușit să le ia cu ei în călătoria spre necunoscut.

Mereu cu ochii în lacrimi și cu Dumnezeu în gând, mamele au o singură grijă: să își ferească copiii de răul care le-a cuprins țara și să le poată oferi un nou viitor, departe de bombardamentele care le-a ucis visurile. O parte din ele au rămas acasă, la soții lor care luptă pe front pentru a-și apăra patria. Nu au certitudinea că se vor mai întâlni, dar „speranța moare ultima", spunea Kateryna, o tânără și frumoasă mămică, a cărei viață abia începea. Am reușit să port o conversație deschisă cu dânsa, care a dat naștere unei noi prietenii:

Mara Rus: Kateryna, când totul se va sfârși, te vei întoarce acasă?

Kateryna: M-aș întoarce, dar nu am unde. Blocul în care am locuit a fost bombardat. Instituția în care am lucrat ani de zile a fost distrusă. Mi-am pierdut și casa, și locul de muncă.

M.R.: Soțul tău a rămas pe front?

Kateryna: Da, iar odată cu el, am rămas și eu. Cu sufletul. Nu știu dacă ne vom reîntâlni. Nu îl mai pot contacta, telefonul îi este închis. Îmi trec prin minte cele mai negre gânduri. Poate că l-am pierdut deja.

M.R.: Ce planuri ai în continuare?

Kateryna: Îmi doresc să mă stabilesc, alături de copiii mei, într-un loc sigur și ferit de rău. Mai apoi, îmi voi căuta un loc de muncă și îmi voi întreține familia. La viitorul îndepărtat încă nu pot să mă gândesc.

M.R.: În ce domeniu ai lucrat?

Kateryna: Am fost expert contabil, iar soțul meu, inginer. Din punct de vedere financiar, nu am dus lipsă de nimic. Credeam că avem totul. Până acum...

M.R.: Ai mai lucrat și în alte domenii, ce hobby-uri ai?

Kateryna: Nu, nu am mai lucrat în alte domenii. După terminarea facultății, contabilitatea a fost pe primul loc. Bineînțeles că sunt dispusă să lucrez orice, mă conformez destul de ușor oricărei situații și sunt dispusă să învăț și alte meserii, atât timp cât copiii mei nu duc lipsă de nimic.

M.R.: Care este destinația ta, unde te-ai gândit să mergi?

Kateryna: Destinația mea este un nou început. Așa-mi place să o numesc. Am ales să ne refugiem la București, orașul tuturor posibilităților, cu speranța că ne vom găsi un loc al nostru.

M.R.: Ce simți acum, Kateryna, legat de tot ceea ce se întâmplă?

Kateryna: Este greu să exprim ce simt. Știu doar că trebuie să mă încred în Dumnezeu. El știe mai bine. Iar voi, frați români, sunteți minunați! Mă înclin în numele întregului popor ucrainean, pentru binele pe care ni-l faceți.

Kateryna este bine. A ajuns la București și a început o nouă viață. Soțul ei luptă și-n prezent și speră să-și revadă familia într-o zi.

Omul din Ucraina își poartă drapelul în frunte. În inimă. Agățat la mâna dreaptă. Frumusețea acestei țări stă ascunsă în spatele lacrimilor care se varsă pe front. Ucraina a scris istorie înaintea războiului. Tradițiile, obiceiurile și dragostea față de poporul său s-au născut cu sute de ani în urmă.

Când au fost întrebați ce înseamnă pentru ei cuvântul „acasă", răspunsul a fost clar și răspicat: „Ucraina. Înainte. Acum. Mâine. Și dacă totul se transformă într-o ruină, tot casa noastră rămâne".

Circa 90% dintre refugiații ucraineni aleg să plece la București. Fiind un oraș foarte mare, au încredere că posibilitățile sunt pe măsură. Ceilalți 10% călătoresc în străinătate, deoarece au prieteni, rude și cunoștințe care îi așteaptă.

Suntem, în permanență, alături de frații noștri greu încercați. Sperăm, totuși, că această poveste va avea un final fericit. Până atunci... Слава Україні!

Mara RUS

Solidaritatea – semn al umanismului

(Urmare de la pagina 6)

În două luni de la începutul invaziei, cu ajutorul și organizarea UUR, s-a reușit expedierea a peste 200 de convoaie, aproximativ 500 de camioane, TIR-uri și microbuze cu ajutoare umanitare în Ucraina. Întreaga cantitate, mai exact peste 3500 de tone de produse alimentare și nonalimentare, destinate exclusiv cetățenilor ucraineni afectați de război, a fost transportată cu mașinile membrilor UUR sau ale voluntarilor și donatorilor și predată reprezentanților autorităților locale din regiunile din vestul Ucrainei. Totodată, în acest interval de timp, peste 2000 de refugiați au beneficiat de cazare și masă gratuite la sediile UUR din întreaga țară, toate aceste aspecte fiind posibile prin efortul comun al comunității ucrainene din România și prin solidaritatea acesteia cu Ucraina. Circa 3000 de refugiați au fost ajutați să tranziteze România spre alte țări occidentale și spre Turcia. În continuare, membri ai UUR se află în permanență la punctele de frontieră și acordă tot sprijinul necesar celor care au nevoie de ajutor, transport sau adăpost.

Prin urmare, ordinea socială și dezvoltarea ei trebuie să funcționeze inevitabil în beneficiul umanității, iar aplicarea acesteia să fie subordonată atât binelui comun, cât și domeniilor personale. Asigurarea ordinii sociale poate fi îndeplinită doar prin îmbunătățirea ei constantă, bazată pe adevăr, dreptate, libertate și pe o dorința sinceră de a o realiza.

Solidaritatea nu trebuie să fie neapărat un sentiment de compasiune față de suferințele celorlalți, căci ea este o virtute morală autentică și de bază. Ba, chiar mai mult, ea trebuie să reprezinte o hotărâre perseverentă și sigură în ceea ce privește angajamentul asupra unei cauze comune, deoarece cu toții suntem responsabili de specificitatea mediului în care trăim sau ne aflăm la un moment dat.

DRAGOSTEA ÎNVINGE RĂZBOIUL

În aceste zile atât de grele pentru cei care sunt pe baricade şi luptă împotriva invadatorilor ruşi, conducerea centrală, regională, locală şi, în mod deosebit, militarii forţelor armate ucrainene şi populaţia civilă din Ucraina au dovedit întregii lumi un înalt simţ civic şi devotament pentru ţara lor, ajungând să se opună, cu mâinile goale, tancurilor cotropitorului. Şi s-au întâmplat şi minuni, relatate prin reţelele mass-media.

Alături de poporul ucrainean greu încercat, au răspuns „prezent” şi ucrainenii din diasporă. În acest sens, în mod deosebit, vreau să subliniez mobilizările exemplare ale filialelor Uniunii Ucrainenilor din România (şi îi îndemn pe toţi cititorii revistei să urmărească postările oficiale, în acest sens, ale conducerii UUR şi ale filialelor ei), lucruri despre care va veni timpul să mai vorbim, să le analizăm şi să tragem concluziile necesare. Dar dă, Doamne, ca aşa ceva să nu se mai repete niciodată.

Vorbeam de minuni. Despre o astfel de minune aş vrea să vă relatez în articolul de faţă. În aceste zile încărcate de tragism şi nesiguranţă, doi tineri încearcă să-şi unească destinele.

Prima „parte a minunii” este Teodor (Teo) Chirileanu, specialist IT, membru simpatizant al filialei noastre, participant activ la acţiunile noastre (amintesc aici doar participarea la ultimele două acţiuni, unde, în cadrul programului muzical, a interpretat la blockflote mai multe melodii şi faptul că a sprijinit filiala în realizarea unor roll-up-uri despre Şevcenko şi despre scriitorii ucraineni din România, atât de utile şi necesare pentru acţiunile pe care le desfăşurăm).

A doua „parte a minunii” este tânăra Anastasia Lungu din Cernăuţi, care a terminat Conservatorul la Iaşi, clasa pian, iar, în prezent, este masterand anul I. Teo a cunoscut-o pe Anastasia cu circa trei luni în urmă, împrejurările şi detaliile le vom expune, cu acordul lor, într-un articol viitor. S-au împrietenit, iar, la ultima acţiune a filialei, cei doi tineri îndrăgostiţi au prezentat un program muzical în duet, interpretând câteva melodii din repertoriul internaţional, muzică clasică, Teo – la blockflote, iar Anastasia – la orga pe care tocmai am achiziţionat-o pentru filială, cu finanţarea UUR.

Deşi nu trecuse mult timp de când s-au cunoscut, chiar în preajma începerii invaziei ruseşti în Ucraina, Teo s-a hotărât şi a cerut mâna drei Anastasia, după ce, în prealabil, şi-a informat familia şi a primit încuviinţarea în acest sens. Anastasia, fără să stea prea mult timp pe gânduri, a fost de acord.

Prima parte a demersului lor pentru a-şi uni destinele s-a consemnat. Urma partea a doua. Conform tradiţiei din Ucraina, şi nu numai, trebuia să obţină şi încuviinţarea părinţilor fetei, care, la acea vreme, se aflau în Ucraina, la Cernăuţi. Nu era nici o problemă. Paşapoarte aveau, trebuia doar să facă un plan cum să iasă acţiunea cât mai bine. S-au sfătuit între ei, s-au sfătuit şi cu colegii lor şi au hotărât ca pe 25 februarie (lucrurile se petreceau cu trei zile înainte de declanşarea invaziei) să plece cu un microbuz închiriat, cu mai mulţi colegi, la Cernăuţi, la părinţii Anastasiei. Toţi erau bucuroşi (mulţi din ei nu au mai fost la Cernăuţi), şi-au făcut planuri cum vor petrece cele câteva zile la Cernăuţi, aveau încă vreo trei zile la dispoziţie ca să viziteze toate rudele Anastasiei, iar Tiberiu să se prezinte ca fiind alesul acesteia, pentru a fi cunoscut de familia lărgită şi să viziteze câteva obiective turistice din Cernăuţi, despre care auziseră cuvinte frumoase. Dar... stupoare! Cu o zi înainte de deplasarea planificată, a început nenorocirea din Ucraina. Ce era de făcut?... S-au sfătuit din nou. Nu mai puteau merge cu grupul, probabil nici nu ar fi fost lăsaţi să se deplaseze până la Cernăuţi. Dar tinerii noştri au rămas ferm hotărâţi să ducă la bun sfârşit ceea ce şi-au propus, şi anume să se întâlnească cu părinţii Anastasiei. „Dragostea noastră e mai puternică decât spaima”, spunea Tiberiu, care s-a văzut nevoit să facă o schimbare rapidă de plan. Dar cum să treacă graniţa, unde să se întâlnească cu părinţii fetei? Nu au stat pe gânduri, ci punându-şi încrederea în bunul Dumnezeu şi având convingerea că vor fi ajutaţi să-şi unească destinele, au pornit la drum, după ce au informat pe părinţii Anastasiei că se deplasează spre Cernăuţi, fără a şti, la momentul respectiv, dacă vor putea ajunge până la destinaţie, dar convinşi fiind că se vor întâlni.

Şi aşa, în dimineaţa zilei de 25 martie, au plecat doar ei doi cu maşina personală spre punctul de trecere a frontierei Siret, convinşi că, odată ajunşi acolo, vor găsi o soluţie pentru a-şi atinge scopul. Pe parcursul celor circa 200 km de la Iaşi la Siret, ascultau ştirile la radioul din maşină. Deşi puţin îngrijoraţi şi cu o oarecare teamă ce s-a cuibărit între timp în sufletul lor, nu s-au descurajat şi nu şi-au abandonat planul. Au ajuns cu greu până în punctul de trecere a frontiere Siret – Porubne. Ce e de făcut? Teo, mai descurcăreţ şi mai sociabil, a găsit înţelegere la organele din punct, care i-au permis să lase maşina pe teritoriul vămii; să treacă cu maşina nu era posibil, căci ar fi pierdut foarte mult timp la întoarcere (pe teritoriul ucrainean, se făcuseră cozi kilometrice), ei dorind să se întoarcă foarte repede înapoi. Au fost îndrumaţi şi ajutaţi să treacă prin culoarul special stabilit în acest sens. După ce au parcurs, pe jos, o distanţă apreciabilă, de circa 3 kilometri, găsindu-şi cu greu un loc mai ferit, printre maşini, undeva, după vama ucraineană, la capătul cozii, văzuseră că îi aşteptau părinţii Anastasiei. Acolo, în prima zi de război, într-o zi de Dragobete, cerul Ucrainei era brăzdat de explozii, ale căror zgomote se auzeau şi la vamă. Se ştia pentru ce se întâlneau: pe de o parte, pentru a respecta tradiţia care impunea consimţământul părinţilor pentru căsătorie, iar, pe de alta, trebuia să mai primească de la ei o serie de acte de care aveau nevoie pentru a putea depune dosarul la Oficiul stării civile. Timpul se scurgea repede, după îmbrăţişări şi recomandări, părinţii şi-au dat acordul. Şi-au spus ce aveau de spus, în puţine cuvinte şi cu multe emoţii au schiţat un plan de acţiune pentru perioada următoare, au luat documentele aduse şi s-au despărţit cu lacrimi în ochi, urându-şi reciproc ca această nebunie să se termine cât mai repede şi să trăiască zile mai bune, pentru a se putea bucura împreună. S-au rugat împreună, implorându-L pe bunul Dumnezeu să-i ocrotească pe părinţii Anastasiei rămaşi la Cernăuţi. Acolo, au făcut primele poze împreună. Sosise timpul să se întoarcă, întrucât Teo promisese organelor vamale că nu vor zăbovi mult timp pe teritoriul ucrainean. Şi s-au întors: copiii – spre o ţară protejată de NATO; părinţii – spre Cernăuţi, o ţară aflată în război.

La întoarcere, drumul a fost mai dificil, peste tot era o mare de oameni care intrau în România pe jos, cu copiii de mână şi doar cu câteva bagaje mici asupra lor. S-au întors acasă în aceeaşi zi, dar peripeţiile lor nu se terminaseră. Urma să se deplaseze la Ambasada Ucrainei din Bucureşti pentru alte formalităţi necesare în astfel de situaţii, dar despre asta într-o relatare viitoare. În discuţia avută cu ei, mi-au promis că şi pe viitor, când situaţia o va permite, se vor implica şi mai mult în acţiunile filialei noastre, lucru pentru care le mulţumim anticipat.

Dumnezeu să-i ocrotească şi să-i ajute să-şi unească destinele!

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele Filialei Iaşi a UUR

Ziua Veteranilor de Război

Războiul reprezintă un conflict militar sau, în unele cazuri, nu, între două sau mai multe grupuri, categorii sociale ori, cel mai des, state pentru îndeplinirea unor interese financiare, etnice, teritoriale, politice sau economice. Dar, mai mult de atât, la baza fiecărui război, se află activităţi şi interese meschine, inumane, pentru afirmarea puterii dintre părţile componente ale conflictului central. În cele mai multe cazuri, în spatele tuturor conflictelor, stăteau nişte pretexte create de minţi bolnave, avide de putere şi de control.

Aceste conflicte au adesea şi o explicaţie psihologică, astfel încât iniţiatorii lor cred că lumea se rezumă la trei fenomene sociale tipice: de adaptare, de repetiţie şi de opoziţie, în care formele de opoziţie sunt reprezentate de război şi de concurenţă. Procedeul specific războiului este lupta armată, cu caracter distructiv şi irecuperabil, căci politica pretinde că urmăreşte anumite scopuri în timp ce utilizează mijloacele proprii de care dispune, fără să ţină cont de efectele devastatoare ale acestora.

În ciuda respectivelor aspecte, unul din scopurile principale vizate ale războiului este pacea, iar etapele obţinerii acesteia sunt diverse. Armonia nu poate apărea spontan, astfel încât pentru aceasta statele trebuie să îşi evalueze încă de la început şansele şi să pună în aplicare politici eficiente atunci când apar cazuri imprevizibile. În esenţă, statul se aseamănă cu fiinţa umană care doreşte să supravieţuiască în faţa oprimărilor externe şi interne, adesea învinsă de lipsa raportării ideilor preconcepute la gândirea raţională.

Începând cu anul 2007, România îşi cinsteşte şi comemorează, în fiecare an, veteranii de război prin instituirea zilei de 29 aprilie ca Ziua Veteranilor de Război, în semn de recunoştinţă pentru cei ce au făcut posibilă suveranitatea, ba chiar existenţa statului român actual. Putem afirma că această zi are o importanţă la fel de mare ca Ziua Naţională. Sărbătoarea a fost instituită prin Hotărârea de Guvern nr. 1222/10.10.2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 699/17.10.2007.

Data desemnată este omoloagă zilei în care, în anul 1902, la solicitarea supravieţuitorilor Războiului de Independenţă, regele Carol I a promulgat Înaltul Decret prin care a fost instituit pentru prima dată titlul de „veteran de război”, aflat în conformitate cu Convenţia Statelor Europene de la Geneva.

În Războiul de Independenţă din 1877-1878, au murit 10.000 de ostaşi din cei 58.000 care au reprezentat Armata de Operaţii.

Primul Război Mondial a dus la mobiliarea a 11% din populaţia de atunci a ţării, adică peste 880.000 de militari, din care 355.000 au murit sau au fost daţi dispăruţi, iar peste 75.000 au rămas invalizi. Totodată, populaţia civilă a avut de suferit prin moartea a circa 650.000 de oameni.

În Al Doilea Război Mondial, România a consemnat moartea a 92.000 de militari şi rănirea sau dispariţia a peste 800.000 de oameni.

După ambele războaie, au fost adoptate decrete şi felurite legi prin care participanţii la război şi urmaşii acestora au primit diferite drepturi şi avantaje reparatorii, printre care acordarea de loturi de teren şi loturi de casă sau dispunerea de anumite gratuităţi.

La momentul actual, drepturile veteranilor de război sunt reprezentate de Asociaţia Naţională a Veteranilor de Război, membră a Federaţiei Mondiale a Vechilor Combatanţi, cu sediul la Paris. Drepturile acestora sunt garantate de Legea nr. 49/1991 şi de Legea nr. 44/1994.

Fabian POPOVICI

Dorul nestins faţă de cei dragi...

În prima duminică de după Paşti, creştinii ortodocşi îl pomenesc pe Sfântul Apostol Toma, cunoscut şi ca „Toma necredinciosul”, deoarece atunci când Mântuitorul li S-a arătat ucenicilor pentru a doua oară după Înviere el a fost singurul dintre apostoli care nu a crezut în Învierea Sa. Atunci, Iisus l-a îndemnat să-i atingă cicatricile rămase de pe urma cuielor care i-au străpuns corpul. Ruşinat de necredinţa sa, apostolul Toma Îl mărturiseşte fără nicio îndoială pe Iisus Hristos ca Domn şi Dumnezeu. Această sărbătoare încheie Săptămâna Luminată.

Duminica Tomii are o semnificaţie aparte pentru credincioşi, fiind, în calendarul popular, închinată sufletelor morţilor. Astfel că, după slujba din Duminica Tomii, creştinii merg la cimitir pentru a participa la o altă slujbă: de comemorare a celor plecaţi în „lumea blajinilor”; de aici, vin şi celelalte nume ale acestei sărbători: Paştele Blajinilor sau Paştele Morţilor.

Un episod care descrie acest obicei şi dă şi titlul unei cărţi este prezentat de Mihail Sadoveanu în „Paştile Blajinilor”, publicată în anul 1935: „Eu am să-ţi spun matale, duduie, o altă poveste adevărată... În cele din urmă zile din Săptămâna Patimilor, este în sat la noi un obicei. Când pregătim aluatul pentru pască şi cozonaci, alegem gălbenuşul şi albuşul ouălor şi strângem deoparte cojile. Trimitem pe o fetiţă, dintre cele care ne dau ajutor, să ducă acele coji de ouă şi să le deie drumul pe pârâu. Puhoiul de primăvară duce acele găoci ca pe nişte luntrişoare. Când s-aprind făcliile Învierii, toate pâraiele care poartă găocile de ouă pe lumea asta curg pe tărâmul celălalt într-o apă mai mare. Acea apă le poartă nouă zile printre pustietăţi până într-un loc unde hălăduieşte un neam părăsit: poporul blajinilor. Când ajung găocile acolo, oamenii din acel ţinut înţeleg că, pe lumea asta, s-a sărbătorit Învierea Domnului şi o serbează şi ei, mai târziu, în lunea de după Duminica Tomei. Află, duduie dragă, că şi noi,

cei de la Şipote, suntem ca blajinii aceia; încă nu ne-au venit semnele din cealaltă lume, unde ai trăit mata”.

Acest obicei este păstrat cu sfinţenie şi în satul Bălcăuţi. Înainte de Paşti, mormintele sunt curăţate de buruieni, înfrumuseţate cu flori, sunt văruite sau pictate (după caz) bordurile sau crucile. Duminică, cimitirul este cuprins de forfotă, căci toată suflarea satului este prezentă acolo. Oamenii vin la mormintele celor dragi, pentru a aprinde o lumânare şi a împărţi „pomana” care, obligatoriu, trebuie să conţină colac, lumânare şi ouă roşii, deoarece se consideră că în acest fel li se vesteşte celor plecaţi dintre noi Învierea Mântuitorului.

Preotul, însoţit de cântăreţii care rostesc „Hristos a înviat din morţi / Cu moartea pre moarte călcând / Şi celor din morminte / Viaţă dăruindu-le”, trece printre morminte, le stropeşte cu agheasmă şi se opreşte la fiecare mormânt, pomenind morţii pe toată linia genealogică.

După ce preotul trece pe la morminte, oamenii încep „să facă pomana”, adică să împartă bucatele. Îşi împart între ei, astfel că fiecare pleacă acasă cu alte pungute cu bucate date de pomană.

„Obiceiul acesta – «providna nedilea» – la noi, e din moşi-strămoşi. Cred că de când s-a pomenit satul”, spun oamenii. Au şi regrete: „Pe timpuri, se stătea mai mult în cimitir..., oamenii nu plecau repede acasă, aşa cum o fac acum. Se ciocneau ouă, se spuneau poveşti despre cei morţi, că doar era ziua lor specială…”.

După ce împart „pomana”, oamenii pleacă spre case. Liniştea se lasă peste mormintele curăţate frumos de buruieni. Din loc în loc, câte o candelă aprinsă, veghează somnul „blajinilor”.

Iar, în suflete, rămâne dorul nestins faţă de cei dragi...

Lăcrămioara GRIGORCIUC

PROFESORUL IOAN CHIDEŞCIUC NE-A PĂRĂSIT

O veste tragică a zguduit întreaga comunitate din Negostina, judeţul Suceava. Domnul Profesor Ioan Chideşciuc s-a mutat la cele veşnice în dimineaţa zilei de 4 mai 2022. Deşi ştiam că suferea de o boală grea, totuşi am avut speranţa că o va depăşi.

S-a născut la 28 iunie 1945, în Negostina, judeţul Suceava, din părinţii Mihai şi Maria. A copilărit în satul natal, unde a urmat cursurile Şcolii Generale, iar liceul l-a absolvit la Siret, secţia ucraineană. A urmat studiile superioare la Institutul Pedagogic de 3 ani din Suceava, pe care, mai apoi, le-a continuat la Universitatea din Bucureşti, Specializarea limba şi literatura română – limba şi literatură italiană. La începutul carierei, a lucrat ca metodist la Inspectoratul pentru Cultură din Suceava, după care a revenit în localitatea natală.

A devenit un remarcabil profesor, cu grad didactic I, de limba şi literatură română, dar şi de limba ucraineană, un OM de o inegalabilă valoare, cu o vastă cultură în foarte multe domenii de activitate. S-a căsătorit cu Teodora, doamna profesoară de fizică, având împreună trei copii minunaţi, doi fii şi o fiică, realizaţi din punct de vedere profesional.

Un OM care nu a trecut degeaba prin această lume tulbure, reprezentând un reper pentru foarte mulţi colegi, prieteni, cunoscuţi. A iubit foarte mult copiii, iar cei cărora le-a fost mentor pe băncile şcolii au fost privilegiaţi. A fost un mare pedagog şi intelectual, mulţi ani a ocupat şi funcţia de director de şcoală, iar rezultatele muncii lui au fost vizibile. A avut grijă de şcoală ca de propria-i gospodărie. Pe plan cultural, a fost iniţiator al multor activităţi reuşite, a iubit cântecul ucrainean şi a fost membru al Grupului vocal ucrainean „Vocile Negostinei”, denumire ce îi aparţine. A scris foarte multe cărţi, a realizat traduceri, a iniţiat prima revistă şcolară, bilingvă, intitulată „Dialog intercultural”, pe vremea când ocupa funcţia de director la Şcoala din Negostina.

Pentru comunitatea ucraineană este o mare pierdere: a iubit limba ucraineană aşa cum a iubit-o marele nostru Kobzar, T.H. Şevcenko. A fost membru al Uniunii Ucrainenilor din România şi a ocupat mulţi ani funcţia de preşedinte al

Organizaţiei locale Negostina a UUR, fiind şi printre iniţiatorii înfiinţării acesteia. A luptat mult pentru menţinerea studiului limbii ucrainene în şcoală, fiind chiar şi autorul unui manual de predare pentru clasa a IX-a.

Este extrem de greu de exprimat durerea pierderii domnului profesor Ioan Chideşciuc. Era un OM desăvârşit, care a format mii de elevi pe parcursul carierei sale didactice. Performanţele sale vor rămâne în inimile noastre. Era un OM smerit şi modest, iar sfaturile şi recomandările sale nu vor fi date uitării, căci, din păcate, asemenea oameni sunt de neînlocuit.

Dispariţia domnului profesor Ioan Chideşciuc ne face mai săraci şi mai întristaţi. A fost şi un bun creştin ortodox, iar noi îi vom păstra vie amintirea.

Rămas bun, Domnule Profesor Ioan Chideşciuc!

Dumnezeu să-l odihnească în linişte şi să-l aşeze în ceata drepţilor!

Felicia GRIGORAŞ

Între Înviere şi Înălţare

Ştim din Sfintele Evanghelii că Iisus Hristos, după învierea Sa din morţi, a mai stat pe pământ timp de 40 de zile, după care S-a înălţat la Cer. În această perioadă, el s-a arătat ucenicilor săi şi celor apropiaţi, Sfântul Apostol Pavel mărturisind că L-au văzut după înviere aproximativ 500 de fraţi. Arătările Mântuitorului după învierea Sa din morţi sunt diferite pentru cei care au avut ocazia de a-L vedea înviat. Spre exemplu, Sfântul Evanghelist Ioan ne mărturiseşte că Iisus s-a arătat Mariei Magdalena, care, însă, nu-L recunoscuse, crezând că e grădinarul, zicându-I: „dacă Tu L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus şi eu Îl voi ridica” (In. 20, 15). Atunci când îi rosteşte numele şi îi zice Maria!, ea îl recunoaşte şi pleacă mai departe, spre a vesti ucenicilor ceea ce aflase. Sfântul Luca ne istoriseşte în cap. 24 că, în drumul lor spre Emaus, cei doi ucenici nu-L recunosc, decât mai târziu, după ce li se descoperă în frângerea pâinii. Ucenicilor Săi li se arată intrând prin uşile încuiate, le dă Pacea Sa şi îi investeşte cu puterea de a ierta şi de a dezlega păcatele oamenilor.

Duminicile de după Înviere şi până la Înălţare ne întăresc convingerea că Domnul Hristos a înviat. Protagoniştii duminicii Sf. Apostol Toma şi ai duminicii Mironosiţelor sunt martorii cei mai apropiaţi ai lui Iisus, iar următoarele trei duminici ne vorbesc despre propria noastră înviere, care va avea loc în baza Învierii Domnului.

Prima duminică este închinată Sf. Apostol Toma. Acesta nu a fost de faţă în duminica învierii când Iisus li s-a arătat apostolilor săi. Astfel că, la opt zile după înviere, duminica, Hristos intră, iarăşi, prin uşile încuiate la apostoli şi-l invită pe Toma alături de El, zicându-i: „Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios” (In. 20, 27). La această invitaţie, Toma răspunde minunat pentru noi toţi, mărturisind: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!” (In. 20, 28). Îndoiala lui Toma este firească, având în vedere că a văzut prin ce pătimiri a trecut Învăţătorul lui. Domnul Hristos îl invită la atingere, la pipăirea rănilor, pentru a se convinge şi a-i convinge şi pe alţii de acest mare adevăr, că Hristos a Înviat!

A doua duminică este cea a Sfintelor femei Mironosiţe. Acestea au fost primii martori ai învierii Domnului. Ele au venit dis-de-dimineaţă să ungă Trupul lui Iisus, dar au găsit mormântul gol. Mironosiţele sunt femeile curajoase care L-au urmat pe Iisus până la Golgota şi nu puteau să-L părăsească în mormânt, fără a împlini ritualul iudaic – acela de a-I unge Trupul cu mir. După ce au aflat mormântul gol, iar îngerii le-au dat marea veste, ele au mers şi le-au spus ucenicilor, făcându-se astfel „apostolii apostolilor”.

Cea de-a treia duminică după Înviere este cea a Paraliticului de la Vitezda (In. 5, 1-15). În această pericopă, nu ni se vorbeşte despre Învierea Domnului, ci despre un om neputincios cu trupul, care de 38 de ani zăcea la marginea scăldătoarei şi aştepta momentul tulburării apei, pentru a se coborâ în ea. Acest om, deşi este viu, are trupul paralizat, imobil sau, am putea zice, este sănătos sufleteşte, dar mort trupeşte. Mântuitorul vine la el, îl întreabă ce-şi doreşte, iar, mai apoi, îi înviază

trupul. Minunea este mare, fiind în raport cu răbdarea şi nădejdea paraliticului. Niciodată, un om care are nădejde neclintită în Dumnezeu, nu va rămâne părăsit şi singur la nesfârşit.

Duminica a patra este închinată Samarinencei (In. 4, 5-42). În această pericopă, Iisus poartă un dialog cu o femeie păgână. Este cel mai lung dialog consemnat de evanghelişti pe care l-a purtat Hristos cu cineva, iar, în urma acestei discuţii, femeia lasă totul la fântână, pleacă în cetate, vestind şi chemând pe toţi oamenii să-L vadă pe Mesia, care I-a spus tot ce făcuse ea. Această femeie era sănătoasă trupeşte şi nu părea să aibă probleme, însă, prin viaţa ei păcătoasă, era moartă din punct de vedere sufletesc. Iisus vine la ea, îi cere apă, iar, pe urmă, îi oferă o cale prin care îi învie sufletul din păcat!

A cincea duminică este cea a orbului din naştere (In. 9). Este vorba despre un om care s-a născut orb, şi, cu toate că nu avea ochi, ştia cine este Iisus, căci striga după El: „Iisuse Fiul lui David, miluieşte-mă!”. Cea mai mare parte a mulţimii care-L urma pe Domnul avea ochi, dar nu-L putea vedea aşa cum acest bolnav nefericit L-a văzut. Nu ştia cu cine umblă, cine este Iisus Hristos! Domnul îi dăruieşte ochi trupeşti, pentru a se bucura şi de această lume văzută. Acest orb rămâne pentru noi un model de mărturisire, prin care se întăreşte cuvântul Domnului care zice: „cei curaţi cu inima Îl vor vedea pe Dumnezeu”. Vederea Lui Dumnezeu sau cunoaşterea Lui este elementul esenţial pentru a dobândi Viaţa veşnică. Cine nu L-a întâlnit pe Dumnezeu în această viaţă, nu-L va găsi nici în cea viitoare, iar Sfinţii Părinţi ne învaţă că Dumnezeu poate fi văzut şi cunoscut cu inima, iar nu cu ochii trupeşti.

Rămâne memorabil pentru noi, în aceste zile, răspunsul dat lui Toma de Domnul Hristos: „Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!” (In. 20, 29).

pr. dr. Ioan IURCEA,
Ruscova

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacţia nu-şi asumă obligaţiile legate de conţinutul materialelor şi nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, Bucureşti
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-şef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ştefania Pietreanu

Tehnoredactare şi culegere:
Ştefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210